

Uppföljning av statliga myndigheters digitalisering 2023

En enkätundersökning

Dnr: 2024-0642

Sammanfattning

Myndigheten för digital förvaltning (Digg) har i uppgift att bistå regeringen med underlag för utvecklingen av digitaliseringen av den offentliga förvaltningen. Digg ska också följa och analysera utvecklingen inom området. Nuvarande analys och utvärdering av hur digitaliseringen utvecklas inom offentlig förvaltning bygger bland annat på en webbaserad enkätundersökning som årligen skickats till statliga förvaltningsmyndigheter sedan 2020. Resultatet av undersökningen presenteras med utgångspunkt i fyra index. Dessa har fokus på olika perspektiv som vi bedömer som centrala för statliga myndigheters digitalisering. Indexen berör därför Diggs instruktionsenliga uppgifter och ansvarsområden, digital mognad, samverkan och användning av digitala tekniker. Vi redovisar även myndigheternas resultat i Diggs OECD-index, för de fyra dimensionerna Datadriven förvaltning, Förvaltningen som en plattform, Öppenhet som standard och Användardrivet. Rapporten innehåller även utfallet för Diggs ”medskapandeindex” som följer utvecklingen av digitalt deltagande i offentlig förvaltning.

Digg har följt och analyserat digitaliseringen av den offentliga förvaltningen utifrån olika teman. Dessa har hitintills varit:

- **2020** – EU:s förväntningar på en värdebaserad digital förvaltning;
- **2021** – OECD:s sex dimensioner av digital förvaltning – hur klarar den svenska förvaltningsmodellen ett nytt digitalt paradigm?;
- **2022** – Får medborgarna vara med? Digitalt deltagande i svensk offentlig förvaltning.

Dessa teman har hjälpt oss att fördjupa, förnya och föra vidare kunskap, förväntningar och erfarenheter kring hur den digitala förvaltningen utvecklas. I årets rapport vill vi ge en samlad analys av utvecklingen och undersöka hur förändringarna ser ut över tid. Årets tema är därför ”trender och trendbrott i Sveriges digitala förvaltning”. Årets analys bygger på en sammanställning av utfallet från samtliga Diggs enkätundersökningar under åren 2020–2023.

De huvudsakliga slutsatserna i årets rapport kan delas in i tre huvudgrupper. En del handlar om att lyfta fram en negativ respektive en positiv utvecklingstendens för den digitala förvaltningen. I en andra del uppmärksammar vi tre kärnområden med viktig bäring på den digitala förvaltningens utveckling. I ett tredje perspektiv vill vi från analysen lyfta fram två konstruktiva förslag.

Negativa och positiva trender att uppmärksamma i den digitala förvaltningen

- **Positivt** – en god dataförvaltning, där myndigheterna visar sig ha förmåga att dela och publicera data, driver utvecklingen i positiv riktning under åren på det index som mäter Diggs uppgift att stödja och samordna den förvaltningsgemensamma digitaliseringen. Detta ger anledning att peka på ett viktigt förhållande mellan förmågan att

driva den egna myndighetens digitala utveckling, tillsammans med en god dataförvaltning, som i sin tur troligen är positiva komponenter för att en enskild myndighet kan bidra till den förvaltningsgemensamma digitaliseringen.

- **Negativt** – vi noterar att öppenheten, mätt i hur myndigheterna totalt sett tillgängliggör data för vidareutnyttjande i form av öppna data till att i stället dela data som är begränsad via villkor, avtal eller avgifter, eller som antar principen ”öppet som standard”, minskar över tid. Likaså minskar samverkan och samarbeten där myndigheter vidareutvecklar digitala lösningar tillsammans.

Storlekens, styrningens och finansieringens betydelse för den digitala förvaltningens utveckling

- **Storlek** – sett till att storleken hos myndigheter mäts i antalet årsarbetskrafter, finns en skillnad i den digitala utvecklingen mellan små och stora myndigheter. Sammantaget innebär detta att även om vissa stora myndigheter ökar sin indexnivå för Diggs fyra index, är det de små myndigheternas som tar de största förbättringskliven. Detta tillsammans med tidigare års resultat kring skillnader i hur små respektive stora myndigheter presterar på olika sätt i Diggs fyra olika index, pekar på vikten i att inte räkna bort de mindre myndigheterna i analyser och satsningar inom digitaliseringen. Vi behöver också fördjupa förståelsen för digitaliseringens utveckling i förhållande till exempelvis skillnader i storlek och verksamhetsområden.

- **Styrning** – vi ser en tydlig trend i hur styrning via instruktion, regleringsbrev och/eller regeringsuppdrag ökar mer i betydelse än interna incitament för den digitala verksamhetsutvecklingen, framförallt för de horisontella perspektiven. Myndigheter som anger att externa incitament i mycket hög utsträckning skapar incitament för digital verksamhetsutveckling visar också höga siffror i mognads- och Digg-indexen. Vi ser därför det som negativt att andelen myndigheter som anger att deras digitala verksamhetsutveckling *inte* följs upp i myndighetsdialogen minskar med knappt 10 procentenheter under åren 2020–2023.

- **Finansiering** – sett till myndigheternas upplevelser av hindren för digital verksamhetsutveckling finns det en ökande trend över tid för parametrar som exempelvis otydlig styrning från regeringen, begränsningar i lagar och regler, svårighet att samverka med andra

aktörer, avsaknad av gemensamma standarder och otillräcklig finansiering, där den sista parametern är det odelat största hindret.

Kompetensbehov och drivkrafter inom den digitala förvaltningen

- **Livshändelseanalyser** – vi ser en positiv trend i hur fler myndigheter analyserar livshändelser från år till år, medan det finns förbättringspotential sett utifrån att andra sätt att ta hänsyn till målgruppers behov stannar av. Betydligt färre myndigheter samverkar med andra aktörer kring livshändelser jämfört med de som anger att de faktiskt genomför livshändelseanalyser, och nästan hälften av de svarande myndigheterna menar att samverkan genom analys av livshändelseanalys inte är relevant för deras verksamhet.¹ Vi ser därför behov av en bred kompetenshöjning för att främja förmågan till livshändelseanalyser inom statlig förvaltning.

- **Drivkrafter** – resultatet från enkäterna visar att den externa styrningen (via regleringsbrev och regeringsuppdrag) ökar och i kombination med intern styrning har detta en positiv inverkan på resultaten för Diggs fyra index – samtidigt som det finns tendenser till ökad fragmentering. När den högsta ledningen driver den digitala verksamhetsutvecklingen ger detta bäst resultat i alla index. Denna ledningsform minskar dessvärre också tydligt under 2023, medan det fortfarande är vanligast att it och kärnverksamhet arbetar integrerat för att driva den digitala utvecklingen.

Sammanfattande iakttagelser

I våra avslutande reflektioner diskuterar vad som kännetecknar den digitala förvaltningstrenden i förhållande till förvaltningspolitiken, och där vi pekar på den i viss mån positiva men långsamma digitaliseringen av den statliga förvaltningen. Vi framhåller även att de svenska digitaliseringssträvandena har fokuserat på god, digital service på individnivå och intern digitalisering och systematik (intern effektivitet). De aspekter som är mest eftersatta, och som utmanar dagens arbetssätt mest med potential till stor nytta för både för samhälle och individ, handlar om öppenhetsmålet, om det förvaltningsgemensamma arbetet och interoperabiliteten, samt om att bjuda in till medskapande och insyn. Moderniseringen av den svenska förvaltningen kräver ett större fokus på det horisontella perspektivet. Dessa förväntningar finns i OECD:s ramverk och modeller för modern digital förvaltning, tillsammans med EU:s

¹ Från enkäten är det samtidigt endast 18 % av myndigheterna som anger att de *inte* erbjuder varken digital eller analog service till någon av målgrupperna privatpersoner, företag och/eller intresseorganisationer.

digitaliseringspolitik, inom områden som till exempel förvaltningen som plattform och öppenhet som standard.

Nästa års uppföljningsrapport – med undersökningsår 2024 – utgår från en i princip helt ny temabaserad enkät om *datadriven förvaltning*. Enkäten tas fram i samarbete mellan Digg och Högskolan i Skövde.

Tidigare uppföljningsrapporter i samma serie

[Uppföljning av statliga myndigheters digitalisering 2022 | Digg](#)

[Uppföljning av statliga myndigheters digitalisering 2021 | Digg](#)

[Uppföljning av statliga myndigheters digitalisering 2020 | Digg](#)

[Myndigheters digitala mognad och it-kostnader | Digg \(2019\)](#)

Innehåll

1	Inledning	7
1.1	Bakgrund.....	7
1.2	Uthållighet vinner? Den digitala förvaltningens långa vandring	7
1.3	Tema: Trender och trendbrott i myndigheternas digitalisering	8
1.4	2020 – Sverige behöver en värdebaserad digital förvaltning.....	10
1.4.1	Diggs klassificering utifrån verksamhetstyper	10
1.4.2	Resultaten från undersökningen 2020.....	10
1.5	2021 – OECD:s sex dimensioner av digital förvaltning – hur klarar den svenska förvaltningsmodellen ett nytt digitalt paradig?	12
1.6	2022 – Får medborgarna vara med? Digitalt deltagande i offentlig förvaltning	14
1.7	Rapportens disposition.....	17
2	Genomförande och metod	18
2.1	Enkätens uppbyggnad	18
2.2	Datainsamling.....	18
2.3	Klassificering av myndigheter	19
2.4	Redovisning av resultat	19
3	Resultat	21
3.1	Diggs uppgifter och ansvarsområden.....	31
3.1.1	Användares behov	32
3.1.2	Tillgängliggörande av information för vidareutnyttjande	32
3.2	Myndigheternas digitala mognad.....	36
3.3	Myndigheternas fokus på samverkan	36
3.4	Teknologiindex.....	37
3.5	Hinder för digitalisering	38
3.6	Resultatet för OECD-dimensionerna	39
3.7	Medskapandeindex	41
4	Analys	44
4.1	God dataförvaltning kan bidra till den förvaltningsgemensamma utvecklingen	45
4.2	Storleken spelar roll – till fördel för de mindre myndigheterna	46
4.3	Styrning sporrar den digitala utvecklingen	48
4.4	Öppenheten minskar	48
4.5	Den statliga förvaltningen behöver kompetens om livshändelseanalys.....	49
4.6	Finansiering största hindret mot digital verksamhetsutveckling	50
4.7	Hur drivs den digitala förvaltningen framåt?	51
5	Diggs reflektioner	52
5.1	Gemensamt eller var och en för sig – åt vilket håll går den digitala förvaltningstrenden?	52
5.2	Ökad styrning mot minskande samverkan.....	53
5.3	Utmanande att styra mot förvaltningsgemensam digitalisering.....	53
5.4	Sammanfattande slutsatser	55
6	Bilaga Tabeller	56

Bilagor

- Bilaga 1: Enkät: Uppföljning av statliga myndigheters digitalisering 2023
- Bilaga 2: Klassificering av statliga myndigheter 2023
- Bilaga 3: Sammanställning av resultat 2023

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Myndigheten för digital förvaltning (Digg) har i uppgift att bistå regeringen med underlag för utvecklingen av digitaliseringen av den offentliga förvaltningen.² Digg ska också följa och analysera utvecklingen inom området. En del i detta uppdrag är att följa och analysera hur digitaliseringen utvecklas hos statliga myndigheter.

Resultatet av undersökningen kan användas av regeringen för att utveckla politikområdet och bidra till en effektiv förvaltning av statens medel.

1.2 Uthållighet vinner? Den digitala förvaltningens långa vandring

Digg följer årligen upp digitaliseringen av statliga myndigheter i Sverige och presenterar här en samlad analys av utvecklingen från 2020 till 2023. Digitalisering är en kritisk komponent för effektiv och inkluderande offentlig förvaltning. Detta innefattar en mängd aspekter av hur teknik, människor, organisation, informationshantering och arbetsprocesser, och inte minst aktörers förmågor till samverkan och inkludering av medborgare och företag hänger ihop och påverkar varandra. Denna rapport kartlägger hur väl Sveriges statliga myndigheter anammat dessa dimensioner och integrerat digitala teknologier i sin verksamhet och tjänster till medborgare och företag.

Under de senaste åren har Digg genomfört en rad enkätundersökningar riktade mot statliga förvaltningsmyndigheter för att till exempel mäta deras digitala mognad, samverkan, användning av digitala tekniker och informationsdelning samt öppna data. Digg har även undersökt hur dessa myndigheter bidrar till och engagerar sig i den förvaltningsgemensamma digitaliseringen. Analysen och utvärderingen av dessa data har gett oss värdefulla insikter om hur digitaliseringens landskap har utvecklats över tid och vilka utmaningar och möjligheter som framträder på den svenska förvaltningsscenen.

Från 2020 till 2023 har det skett små men signifikanta förändringar i hur digitala verktyg används och värderas inom den offentliga förvaltningen. Bland annat har vi via teknologiindexet och i myndigheternas fritextsvar sett en ökad benägenhet hos myndigheter att implementera och experimentera med nya tekniker som artificiell intelligens och automatiserade beslutssystem. Trots dessa framsteg är det många områden som kräver fortsatt fokus, inte minst när det gäller de uppgifter som Digg ska stödja och samordna inom ramen för den förvaltningsgemensamma digitaliseringen. Här ingår exempelvis Diggs ansvar för centrala delar av den förvaltningsgemensamma

² Förordning (2018:1486) med instruktion för Myndigheten för digital förvaltning Svensk författningssamling 2018:2018:1486 t.o.m. SFS 2022:821 - Riksdagen, 2 §.

digitala infrastrukturen, för olika EU-förordningar, och att främja öppen och datadriven innovation samt att myndigheterna tar hänsyn till användarnas behov vid utveckling av digitala tjänster.³

Denna rapport sammanfattar de framsteg som gjorts under åren 2020–2023 och ger en översikt över utvecklingen och tillståndet i statliga myndigheter i Sverige. Resultaten och analyserna presenteras med avsikt att både informera och vägleda framtida beslut inom området digital förvaltning.

1.3 Tema: Trender och trendbrott i myndigheternas digitalisering

För fjärde året i rad genomför Digg en uppföljning av statliga myndigheters digitalisering. Digg ger här en samlad bild av de trender och utmaningar som framkommit sedan starten av mätningarna i sin nuvarande form (2020). Undersökningen är en vidareutveckling av det uppdrag som ursprungligen utfördes av Ekonomistyrningsverket åren 2016–2018 med huvudsakligt fokus på statliga myndigheters strategiska it-projekt, it-kostnader och mognad. Digg tog över detta arbetet i samband med att myndigheten bildades 2018 och genomförde då även en första uppföljning utifrån ESV:s enkätfrågor.⁴ I 2020 års uppföljning genomfördes därefter betydande förändringar, baserat på synsättet att digitaliseringen är en verksamhets- snarare än en it-fråga. Vi inkluderade därför frågor om digital verksamhetsutveckling, digitala tjänster, vidareutnyttjande av information och om utvecklingen av, samt om hur väl myndigheterna lever upp till, de frågor som berörs av Diggs uppgift att stödja och samordna den förvaltningsgemensamma digitaliseringen m.m.

Med trend menar vi åt vilket håll utvecklingen av en fråga är på väg, och hur snabbt den ändras. Det betyder att en trend kan vara fallande, stigande, horisontell eller växla däremellan. Om det sker en större förändring i en trend pratar vi om ett trendbrott.

Förväntningarna på digital förvaltning från omvärlden är omfattande och potentiellt omvälvande, och dessutom i ständig rörelse. Många av frågorna som kommer av att utveckla digital förvaltning har dessutom adresserats under en förhållandevis lång tid. För att undersökningen ska behålla sin aktualitet, relevans och kundskapstyngd har Digg under åren valt att fördjupa varje uppföljningsrapport mot särskilda teman. 2020–2023 är den tidsperiod som omfattas av Diggs undersökning, och här ingår följande fördjupningar:

- **2020** – EU:s förväntningar på en värdebaserad digital förvaltning;
- **2021** – OECD:s sex dimensioner av digital förvaltning – hur klarar den svenska förvaltningsmodellen ett nytt digitalt paradigm?;

³ Se Diggs myndighetsinstruktion [Förordning \(2018:1486\)](#) med instruktion för Myndigheten för digital förvaltning | [Sveriges riksdag \(riksdagen.se\)](#) (besökt 2024-08-28).

⁴ [Myndigheters digitala mognad och it-kostnader \(digg.se\)](#) (besökt 2024-05-23).

- **2022** – Får medborgarna vara med? Digitalt deltagande i offentlig förvaltning.

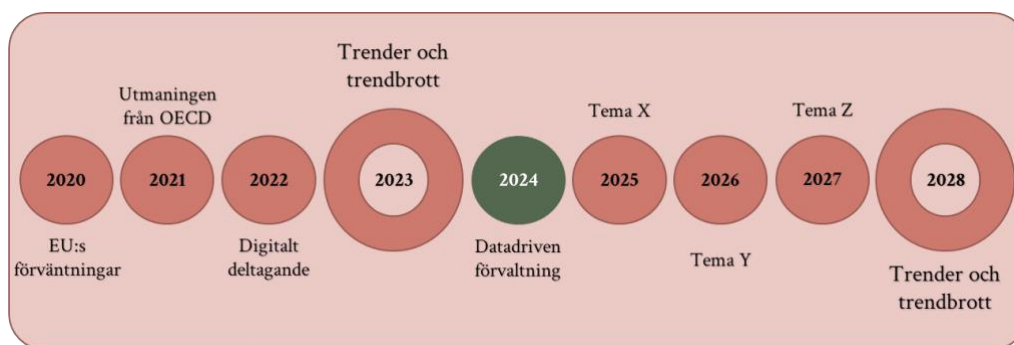
Våra enkäter har under åren kompletterats med enstaka frågor kopplat till våra fördjupningsteman. Diskussionen och analyserna i våra rapporter baseras dels på det relativt omfattande material vi samlar in från myndigheterna via enkäterna, dels på den kunskapsinhämtning vi genomför för respektive tema. Våra slutsatser och rekommendationer präglas följaktligen både av myndigheternas svar på våra respektive enkäter, och av de förväntningar, kunskaper och erfarenheter som vi lyfter in från omvärlden. Svarsfrekvensen har under åren stadigt legat på mellan 88 och 90%.

Valet av teman har baserat sig på tre synsätt på en modern digital förvaltning, som vi etablerade i redan rapporten för undersökningsår 2020⁵:

- arbeta proaktivt både för och tillsammans med medborgare och företag genom att utveckla tjänster och att utföra kärnverksamheten;
- betrakta offentlig data som en möjlighet att identifiera så väl nya behov och som bidrag till bredare vidareutnyttjande i samhället, samt;
- samverka och aktivt bidra till gemensam nytta och effektivt hushållande med statens medel.

Över tid planerar Digg också att fortsätta utveckla temabaserade rapporter med efterföljande sammanställningar av identifierade trender och trendbrott vart femte år. Vi planerar även att vid olika tillfällen utveckla temabaserade enkäter, vilket innebär att vi helt eller delvis frångår grundenkäten till förmån för att fokusera hela vår undersökning ett visst år kring ett specifikt tema. Myndighetsrapporten med publicering 2025 (undersökningsår 2024) blir den första helt temabaserade enkäten (Figur 1) som kommer att handla om datadriven förvaltning.

Figur 1. Tidslinje över Diggs utförda och planerade tema- och samlingsuppföljningar av statlig digital förvaltning i Sverige.

Tidslinje över tema- och samlingsuppföljningar - Tabell

⁵ Uppföljning av statliga myndigheters digitalisering 2020 | Digg (besökt 2024-09-12).

1.4 2020 – Sverige behöver en värdebaserad digital förvaltning

Uppföljningen 2020 var den första undersökningen där den nyskapade enkäten användes och Digg utvecklade fyra index med olika fokus, nämligen: Digg-, mognads-, samverkans- och teknologiindexen. Med hjälp av dessa index och en nyframtagen klassificering av myndigheterna, baserad på deras huvudsakliga verksamhetstyper,⁶ kunde vi se ett antal viktiga mönster och tendenser i myndigheternas digitala utveckling.

1.4.1 Diggs klassificering utifrån verksamhetstyper

I samband med 2020 års undersökning skapade Digg en ny form av klassificering som baserade sig på de olika verksamhetsuppgifter som myndigheter enligt sina myndighetsinstruktioner finns till för att utföra.⁷ Arbetet utgick från diskussioner och krav som funnits både i forskning, från EU och Statskontoret.⁸

Diggs klassificering särskiljer sig från gängse sätt att sortera myndigheter som oftast har "vertikalt perspektiv" med exempelvis sakområden i fokus: transport, försvar eller kultur, eller budgetomslutning alternativt årsarbetskrafter. Klassificeringen med verksamhetstyper utgick i stället från ett digitaliseringsperspektiv som har ett "horisontellt fokus" på verksamhetstyper och anger vad myndigheterna *gör* och identifierar därmed potentiella förvaltningsgemensamma verksamhetsområden. Klassificeringen möjliggör på så vis inte bara fler sätt att gruppera och analysera enkätdata på, utan främjar även att diskutera mål och förväntningar från digitaliseringspolitiken i syfte att exempelvis "undvika suboptimering, främja samverkan och synergier, effektivisera, vidareutveckla samt förbättra och förenkla interaktionen med medborgare och företag."⁹ Klassificeringen har även vidarearbetats i forskningsarbete med Örebro universitet och presenterades i september 2023 på forskarkonferensen *The European Group for Public Administration* i Zagreb, Kroatien.

1.4.2 Resultaten från undersökningen 2020

Digg lyfte för första gången fram att stora och transaktionstunga myndigheter testat ny teknologi och i regel är bättre på de aspekter av digitaliseringen som ingår i Diggs uppgift att stödja och samordna den förvaltningsgemensamma digitaliseringen än mindre myndigheter (Digg- respektive teknologiindex). Digg fann också att dessa myndigheter får sina incitament till digital verksamhetsutveckling genom i första hand regleringsuppdrag och regleringsbrev.

Resultaten visade att mindre myndigheter i stället hade bättre förutsättningar för digitalisering i termer av styrnings- och kulturfrågor och vad gäller att samverka med andra myndigheter och aktörer (mognads- respektive samverkansindex).

⁶ Bilaga 2 Klassificering av statliga myndigheter (digg.se) (besökt 2024-05-23).

⁷ Bilaga 2 Klassificering av statliga myndigheter (digg.se) (besökt 2024-06-12).

⁸ Se *Ibid.*

⁹ *Ibid.* s. 3.

Incitamenten för den digitala verksamhetsutvecklingen kommer här huvudsakligen från myndighetsinstruktionen.

Digg lyfte i denna rapport särskilt fram den positiva inverkan från regeringens styrning, genom att de myndigheter som presterar bäst också följs upp avseende sin digitala verksamhetsutveckling i myndighetsdialogen. Vi såg också en fortsatt långsam utveckling av myndigheternas arbete med att tillgängliggöra information för vidareutnyttjande, något som tidigare noterats såväl i tidigare uppföljning från Digg utifrån ESV:s enkät och även i Statskontorets slutsatser.¹⁰

Vi observerade också att samverkan uppvisar generellt sett låga indexvärden för det stora flertalet myndigheter, trots den uppmärksamhet området har fått och det är tydligt att samverkan är problematiskt för många. Detta yttrar sig bland annat i att det vid utveckling av digitala lösningar endast är ett mindre antal myndigheter som återanvänder tjänster, mönster, arkitekturmodeller eller andra underlag som har tagits fram av andra organisationer än den egna. Endast ett litet fåtal myndigheter erbjuder andra sina egna underlag för att underlätta återanvändning, detta trots att man inte ser några större hinder för att göra detta.

Ett centralt tema detta år var analysen av de förändrade samhällskraven på myndigheternas digitala utveckling som summeras i Figur 2 nedan. I figuren sammanfattas förväntningarna på den svenska digitala förvaltningen respektive samhällets förväntningar på digitaliseringen, vilket tydliggör att dessa har vridits om och blivit mer samhällsorienterade de senaste åren. Ett tydligt exempel på detta är Berlindeklarationen¹¹ som fokuserar på värdebaserad digital förvaltning med frågor kring inflytande, hållbarhet och inkludering. Vi kontrasterade detta mot de förväntningar som ditintills hade ställts på den svenska förvaltningen, mer präglade av "så här måste vi göra internt inom förvaltningen", där målen från den svenska politiken i regel utgått från ett fokus på säkerhet, standardisering och service. Skillnaden mellan dessa synsätt blir ännu mer tydlig vid jämförelse med hur EU:s Tallinfördrag om digital förvaltning var formulerad 2017.¹² Både EU och andra länder som till exempel Finland noterades ha mer välutvecklad målstyrning inom digitaliseringsområdet än Sverige. Dessa slutsatser formulerades som rekommendationer till myndigheter och regeringen i syfte att bland annat främja förvaltningsgemensam digitalisering och som inspel till en framtida digitaliseringsstrategi m.m.

¹⁰ Utvecklingen och slutsatserna följde på de resultat som noterades med samma enkätfrågor från föregående år i [Myndigheters digitala mognad och it-kostnader \(digg.se\)](#) (besökt 2024-06-03).

¹¹ Se [Berlin Declaration monitoring mechanism | Joinup \(europa.eu\)](#) (besökt 2024-05-23).

¹² Se "Ministerial Declaration on eGovernment – Tallinn declaration", <https://ec.europa.eu/newsroom/dae/redirection/document/47559> (besökt 2024-06-12).

Figur 2. Förväntningarna på den svenska offentliga förvaltningen respektive samhällets förväntningar på digitaliseringen.¹³

Förväntningar på digitaliseringen - Tabell

1.5 2021 – OECD:s sex dimensioner av digital förvaltning – hur klarar den svenska förvaltningsmodellen ett nytt digitalt paradigm?

2021 års upplaga av uppföljningen slog fast samma tendens som 2020 avseende hur stora respektive mindre myndigheter utvecklas på gruppnivå i våra index (jämför avsnitt 1.4 ovan). Vi lyfte även fram det fortsatt relativt låga resultatet vad gäller myndigheternas deltagande i den förvaltningsgemensamma digitaliseringen, där exempelvis en majoritet (51 %) av myndigheterna ligger under 20 av maximalt 100 i indexvärde för Digg-indexet. Endast 26 % av myndigheterna anger till exempel att de använder den förvaltningsgemensamma tjänsten digital post för utskick till åtminstone någon av grupperna privatpersoner, företag eller intresseorganisationer.¹⁴

Digg lyfte vidare fram det stora behovet av att den svenska förvaltningen som helhet behöver nå en betydligt högre lägstanivå om förvaltningsgemensamma värden och nyttor ska kunna realiseras och ge önskade nyttor såväl för myndigheterna själva som för privatpersoner och företag. Diggs myndighetsklassificering gav också insikter i skillnader och mönster beroende på verksamhetstyp (tillstånd, tillsyn, transfereringar med flera). Digg lade därtill fram att det finns utmaningar inom viktiga områden som till exempel en relativt stor frånvaro av samverkan överlag, avsaknad av förvaltningsgemensamma samarbeten kring tjänster, samt brister i tekniska och andra förutsättningar för att dela information och genomföra gemensam utveckling.¹⁵

Vi identifierade också några faktorer som kan påverka utvecklingen i riktning mot en mer samverkande och öppnare förvaltning. Dessa faktorer är:

- systematiskt arbete i tidiga utvecklingsfaser
- en kultur som stimulerar nytänkande och metoder för att ta till vara idéer

¹³ Hämtad från Diggs 2020 års uppföljningsrapport om statliga myndigheters digitalisering, s. 67.

¹⁴ Se [Uppföljning av statliga myndigheters digitalisering 2021 | Digg](#), s. 1-2, (besökt 2024-09-12)

¹⁵ Ibid. s. 2-3.

- en vilja att pröva och använda nya tekniker
- återanvändning av egna och andras underlag, tjänster och andra lösningar
- förståelse för de rättsliga förutsättningarna för digital verksamhetsutveckling och en rättsutveckling med tvärsektorielt perspektiv så att även de förvaltningsgemensamma behoven kan uppfyllas.

Efter ett par års offentlig debatt och diskussion valde vi också att fördjupa samtalet om Sveriges låga placering i Digital Government Index (DGI), utförd av Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (Organisation for Economic Co-operation and Development, OECD).¹⁶ Ur Diggs befintliga enkätfrågor, valdes därför de frågor som hade bäring på respektive dimension i OECD:s DGI för att skapa ett ”Diggs OECD-index”. Syftet var att kunna diskutera OECD:s förväntningar i förhållande till den svenska förvaltningsmodellens förutsättningar, dels eftersom vi noterade att förvaltningsmodellens uppbyggnad angivits som alldeles för säregen för att vara relevant för OECD:s syn på digital förvaltning, dels eftersom vi ville försöka konkretisera förväntningarna från OECD i ett svenskt sammanhang.¹⁷ Det är dock viktigt att notera att OECD:s DGI-enkät ligger på en högre ”policynivå” medan Diggs frågor är närmare knutna till den faktiska verksamheten på respektive myndighet.

Efter att ha mätt OECD:s dimensioner, lade Digg fram ett tredje perspektiv i diskussionen om Sveriges låga utfall, nämligen att den svenska förvaltningsmodellen ska ses som särskilt väl lämpad för att hantera de förväntningar som finns i OECD:s dimensioner och för att hantera den förändring som digitaliseringen innebär. För att uppnå potentialen i digitaliseringen av den offentliga förvaltningen krävs dock förståelse för de utvecklingsmöjligheter som den svenska förvaltningsmodellen erbjuder.¹⁸ Slutsatserna härvid var som följer:

- Regeringskansliet har en uppsjö av verktyg till hands för att bättre styra och samordna digitaliseringssträvandena;¹⁹ och detta har även OECD senare framhållit i sin granskning av Sveriges förvaltning;²⁰
- Den svenska förvaltningsmodellen är decentraliserad och, med starka myndigheter med betoning på expertis, bör ses som dynamisk och anpassningsbar till förändrade de förutsättningar som digitaliseringen medför;
- Digitalisering kräver ett mer utvecklat koncernperspektiv på myndigheterna utifrån gemensamma verksamhetstyper som exempelvis tillstånds- och/eller tillsynsverksamheter. Idag saknas horisontella styrningsinitiativ inom digital förvaltning.²¹

Med hjälp av enkätdata och genomsyn av tidigare strategidokument för digitaliseringen av offentlig förvaltning, konstaterade Digg även att befintlig

¹⁶ Se [4de9f5bb-en.pdf \(oecd-ilibrary.org\)](#), 2019 och [2023 OECD Digital Government Index \(oecd-ilibrary.org\)](#) (besökta 2024-05-23).

¹⁷ [Uppföljning av statliga myndigheters digitalisering 2021 | Digg](#), s. 8, (besökt 2024-09-12)

¹⁸ *Ibid.* s. 46

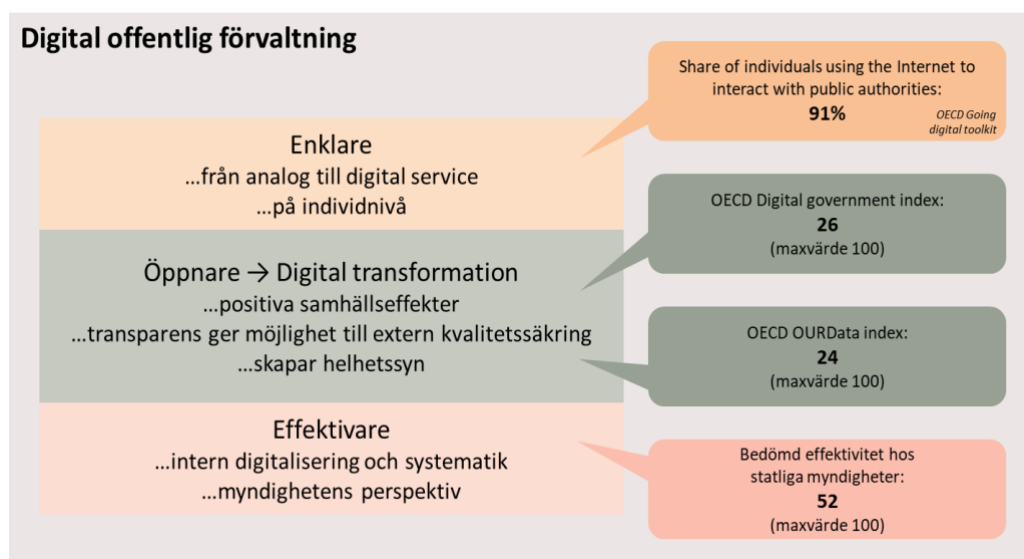
¹⁹ *Ibid.*

²⁰ OECD (2023), *Public Governance Monitor of Sweden*, OECD Public Governance Reviews, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/086f9b89-en>.

²¹ *Ibid.* s. 49-50.

målstyrning inom digitaliseringsområdet i huvudsak fokuserat på att skapa en enklare och effektivare förvaltning. Målen om en öppnare förvaltning utmanar dock dagens arbetssätt mest – det vill säga det mål som bjuder in till medskapande och insyn, och det mål som faktiskt gör den digitala transformationen möjlig. Dessa utmaningar blir tydliga i resultaten från Diggs OECD-index – där förvaltningen som en plattform och öppenhet som standard är de dimensioner där myndigheterna lyckas sämst (Figur 3).²² Detta visar sig även i Diggs samverkansindex där myndigheterna uppvisar fortsatt låga resultat.

Figur 3. Enklare, öppnare, effektivare – tre mål som måste balanseras om vi vill nå framgång med digitaliseringen. Figur 25 i rapporten för undersökningsår 2021.

Enklare, öppnare, effektivare – mål som måste balanseras - Tabell

1.6 2022 – Får medborgarna vara med? Digitalt deltagande i offentlig förvaltning

Diggs övergripande slutsatser för 2022 handlade bland annat om hur externa incitament kan spela en viktig roll vad gäller benägenheten till förändring hos myndigheterna. Med utgångspunkt i de slutsatser som gjordes kring vikten av att främja faktorer som skapar en öppnare offentlig förvaltning och dess betydelse för den digitala transformationen som redovisades i föregående års rapport. Och mot bakgrund av att EU:s policyprogram "Det digitala decenniet"²³ innebär ett större fokus på bland annat samhällsnytta, hållbarhet, medborgarvärde och demokratiska rättigheter än på den enskilda aktörens interna effektivitet och verksamhetsspecifika digitala tjänster, samlade vi oss kring temat digitalt deltagande i offentlig förvaltning.

²² Ibid. s. 50.

²³ Se Europaparlamentets och Rådets beslut om inrättande av policyprogrammet för det digitala decenniet 2030 [Publications Office \(europa.eu\)](https://publications.office.europa.eu) (besökt 2024-08-28).

Digg lade särskilt fram följande slutsatser.

- Att myndigheterna borde använda transparens och insyn som verktyg för att utveckla och förnya förvaltningen via mer digitalt deltagande. Exempelvis genom att i större utsträckning involvera användarna i utvecklingen av digitala tjänster men också för att skapa lärande i myndigheterna kopplat till större livshändelser/livssituationer.²⁴
- Att myndigheterna kan bli bättre på att använda digitala verktyg för att erbjuda deltagande i remisser samt i strategiarbete och verksamhetsutveckling;²⁵
- Att det finns en tydlig koppling mellan externa incitament, så som regleringsbrev, förordningar och regeringsuppdrag, och myndigheters möjlighet/vilja att samverka och utvecklas inom områden som resulterar i samhällsnytta på bredden och en sammanhängande offentlig förvaltning.
- Att myndigheter med starka externa incitament genomgående presterar bättre i samtliga index jämfört med de som har övervägande starka interna incitament.²⁶

Diggs tredje tema föregicks av en längre tids observation och engagemang i diskussioner kring förutsättningarna för medborgarnas digitala deltagande hos myndigheterna. Vi hade bland annat tagit del av OECD:s rapport om Sveriges förmåga till digitalt deltagande och engagemang för medborgarna.²⁷ Vi hade vidare deltagit i Naturvårdsverkets och Havs- och vattenmyndighetens arbete "Digitalisering som stöd för en hållbar förvaltning"²⁸ och där kommit i kontakt med forskningsrapporter om digitalt deltagande i offentlig sektor inom miljö- och hållbarhetsområdet. Vidare gjorde Digg en egen litteraturgenomgång av vad forskning och internationella organisationer som OECD skrivit om digitalt deltagande och redovisade viktiga utmaningar kring detta i bakgrundsavsnittet.

Diggs undersökning av digitalt deltagande (baserat på både vår enkätundersökning och kunskapsinhämtningen) skiljde sig från tidigare hypoteser och resultat från befintlig svensk forskning på området. Vi lyfte särskilt fram hur det finns ett vidare anslag av digitalt deltagande hos ett brett lager av myndigheter inom olika typer av verksamhetsområden, där de som utmärker sig positivt inom digitalt deltagande är mellanstora myndigheter främst inom verksamhetsområdena tjänste- och sakproduktion och myndigheter som överser eller producerar olika typer av tjänster, till exempel undervisning, vård eller kultur.²⁹ En avgörande roll för digitalt deltagande är också om myndigheter erbjuder medborgarservice eller inte. Till skillnad från tidigare forskning visade resultaten från Diggs undersökning att varken myndighetens

²⁴ Uppföljning av statliga myndigheters digitalisering 2022 | Digg, s. 1, (besökt 2024-09-12).

²⁵ Ibid.

²⁶ Ibid.

²⁷ Se , OECD Regulatory Policy Outlook 2021, 2. Evidence-based policy making and stakeholder engagement | OECD Regulatory Policy Outlook 2021 | OECD iLibrary (oecd-ilibrary.org) (besökt 2024-05-23).

²⁸ Digitalisering som stöd för en hållbar förvaltning (naturvardsverket.se) (besökt 2024-05-23)

²⁹ Ibid. 47.

storlek eller verksamhetens komplexitet spelar någon roll för graden av digitalt deltagande.

1.7 Rapportens disposition

Rapporten är uppdelad i sex kapitel, inklusive inledning och bilaga. Kapitel 2 beskriver undersökningens genomförande och metod. I kapitel 3 redovisar vi våra fyra index sammanställda utifrån resultatet av enkätundersökningen, med fokus på Diggs instruktionsenliga uppgifter och ansvarsområden, myndigheternas samverkan, deras digitala mognad respektive benägenhet att använda ny digital teknik i verksamheten. I kapitel 3 redovisas också upplevda hinder för digital verksamhetsutveckling och resultatet av enkätundersökningen i form av "Diggs OECD-index", samt perspektiv på medborgares möjligheter till digitalt deltagande och samskapande i vårt "medskapandeindex". Kapitel 4 innehåller en analys av vilka parametrar som driver en positiv utveckling i Digg-indexet, storleken och styrningens betydelse för digital utveckling, hur öppenheten minskar och hindren mot digital utveckling. I kapitel 5 reflekterar vi över den digitala förvaltningstrenden och utmaningarna i att styra mot gemensam digitalisering.

2 Genomförande och metod

2.1 Enkätens uppbyggnad

I årets undersökning har vi förändrat enkäten från hösten 2022 genom att byta ut frågorna om digital post och lägga till några om identifieringslösningar och utländska e-legitimationer, samt ett par frågor om öppen källkod. Vi tog också bort en fråga ur avsnittet Digitala tjänster nämligen "Använder era digitala tjänster data eller information som tagits fram eller förvaltas av andra offentliga eller privata aktörer?". I övrigt liknar 2023 års enkät 2022 års enkät.

Årets enkät innefattade samma sex huvudavsnitt som 2022:

1. Bedömning av myndighetens digitala utveckling
2. Myndighetens interna arbete
3. Informationsdelning och öppna data
4. Ledning och styrning av digital verksamhetsutveckling
5. Utveckling av digitala tjänster/lösningar
6. Digitala tjänster

Hela enkäten återfinns i bilaga 1.

2.2 Datainsamling

Datainsamlingen har gjorts genom en webbaserad enkätundersökning. Den riktade sig till statliga förvaltningsmyndigheter som har tio eller fler årsarbetskrafter³⁰, statliga affärsverk och Domstolsverket. Dessutom skickades enkäten till Riksrevisionen som är en myndighet under riksdagen.

Enkäten skickades ut via e-post i november 2023. Tre påminnelser skickades ut under december 2023 samt i januari och februari 2024. Svarstiden förlängdes också med 20 dagar på grund av hög arbetsbelastning. Webbundersökningen stängdes för svar i mars 2024.

Enkäten skickades ut till 175 myndigheter. Av de 175 myndigheterna svarade 152 stycken på enkäten inklusive ett gemensamt svar för länsstyrelsernas räkning. Totalt sett innebär detta en svarsfrekvens på 87 %.

Av de 23 myndigheter som inte besvarade enkäten var

- 1 stycken nämndmyndighet
- 16 stycken enrådig myndigheter
- 5 stycken styrelsemyndigheter, varav 3 lärosäten
- 1 myndighet under riksdagen

³⁰ Följande statliga förvaltningsmyndigheter undantogs från undersökningen: Regeringskansliet, myndigheter under Försvarsdepartementet, Fortifikationsverket, Försvarshögskolan, Säkerhetspolisen och Valmyndigheten.

samt

- totalt 13 stycken myndigheter med 100 eller färre ÅA
- totalt 8 stycken myndigheter med mellan 101 och 500 ÅA
- totalt 2 stycken myndigheter med fler än 500 ÅA.

När det gäller departementstillhörighet ligger de icke svarande myndigheterna under olika departement, med mellan en och sex icke svarande under respektive departement.

2.3 Klassificering av myndigheter

De statliga myndigheterna är väldigt olika, både när det gäller storlek och vilken typ av verksamhet som bedrivs. För att kunna analysera resultatet av undersökningen på ett meningsfullt sätt krävs därför olika typer av klassificeringar relevanta för svenska statsförvaltning och för digitalisering.

I rapporten för 2020 redovisade vi ett nytt tvärgående klassificeringssystem för myndigheter baserat på verksamhetstyp.³¹ Även i år redovisar vi vissa resultat baserat på denna klassificering och redovisar i bilaga 2 de svarande myndigheternas klassificering, utförd enligt samma principer.

2.4 Redovisning av resultat

Resultatet av undersökningen presenteras med utgångspunkt i fyra index med fokus på olika perspektiv som vi bedömer är centrala för statliga myndigheters digitalisering. Dessa är Diggs instruktionsenliga uppgifter och ansvarsområden, digital mognad, samverkan samt användning av digitala tekniker.

Mognadsindexet har vi bedömt vilka svarsalternativ i enkäten som kan betraktas som representativa för en digitalt mogen organisation. Mognadsindexet byggs upp av 21 frågor där såväl Digg- som samverkansindexen utgör delmängder av mognadsindexet. I Digg-indexet har vi vägt samman utfallet i enkäten utifrån de frågor som berör Diggs uppgift att stödja och samordna den förvaltningsgemensamma digitaliseringen. I samverkansindexet har vi tagit med de förutsättningar och frågeställningar som har bäring på myndigheternas fokus på samverkan, från samverkan vid utveckling, återbruk av andras modeller och lösningar samt tillgängliggörande av digital information för vidareutnyttjande.

Vårt teknologiindex bygger på svarsalternativen för en fråga, nämligen frågan om vilka digitala stöd/tekniker som idag används i myndighetens verksamhet. Frågan avser så kallade nya teknologier, till exempel maskininlärning, automatiserade beslut med flera.

I analysen har vi dels använt oss av medelvärden för hela svarskollektivet där de graderade svaren har räknats om för att ge ett värde mellan 0 och 100 på respektive fråga och respektive index har ett maximalt indexvärde på 100. I syfte att fördjupa

³¹ Bilaga 2 Klassificering av statliga myndigheter (digg.se) (besökt 2024-09-12).

analysen har vi också i vissa fall tittat på de myndigheter som presterar bäst inom respektive index. I några fall jämför vi också de myndigheter som presterar högt med de som har de lägsta indexvärdena.

Resultatet av undersökningen redovisas i denna analysrapport med bilagor. Dessutom publiceras resultatet i [Diggs Analysverktyg](#) där myndigheter och andra intressenter själva kan analysera materialet och göra jämförelser. Sammanslagna data där inte enskilda svar kan utläsas kommer också tillgängliggöras som öppna data på [Sveriges dataportal](#).

3 Resultat

Resultatet av undersökningen presenteras med utgångspunkt i våra fyra index som beskriver några perspektiv som vi bedömer som centrala för statliga myndigheters digitalisering. Vi har också matchat delar av de enkätfrågor som ingår i undersökningen med de sex dimensionerna i OECD:s DGI.³² Resultatet från matchningsarbetet presenteras i form av ett "OECD-index" (se avsnitt 3.6). Resultatet av vårt "medskapandeindex" redovisas i avsnitt 3.7. De frågor som ingår i respektive index redovisas i bilaga 1.

Efter låga medelvärden under 2020 till 2021 har såväl Digg-indexet som mognads- och samverkansindexen ökat betydligt i mätningarna för 2022 och 2023 (Figur 4). Ökningen är avsevärd och vår tolkning är att den beror på att faktorer som gynnar den digitala mognaden fått ökat fokus under de senaste åren, något som nu börjar synas i resultaten. Värt att notera är att Digg-indexet haft en kontinuerlig ökning alla åren. Teknologiindexet har dock sjunkit (med en tredjedel) efter en topp år 2021.

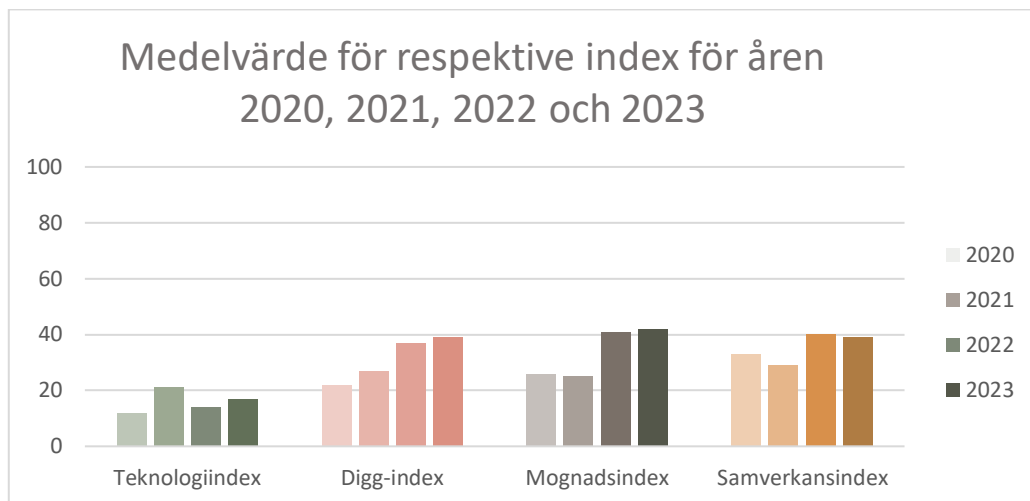
Trots den avsevärda ökningen ligger indexen kvar på en låg nivå, runt 40 av maximalt 100 (mognadsindexet toppar på 42 år 2023), varför vi, som tidigare år, kan konstatera att utvecklingspotentialen är fortsatt stor baserat på våra index. Teknologiindexet har inte nått sin toppnivå på 21 från 2021 igen.

Utslaget på alla myndigheter är fördelningen över myndigheter med olika antal årsarbetskrafter ganska jämn (Figur 5), dock lägre för mindre myndigheter. Det finns en tydlig ökning i respektive index associerat till ökande antal årsarbetskrafter, men det är bara teknologiindexet som ökar markant och kontinuerligt med ökande antal årsarbetskrafter.

Vid en jämförelse av årsarbetskraftsfördelningarna syns ökningen av Digg-, mognads- och samverkansindexen där mognadsindexet har ökat mer än övriga i mindre myndigheter (Figur 6). Tillbakagången för teknologiindexet följer den tidigare trenden där indexet ökar med ökande storlek på myndighet. Det blir tydligt att nyttan av att vara stor har avtagit över tid i förhållande till hur myndigheterna presterar i indexen.

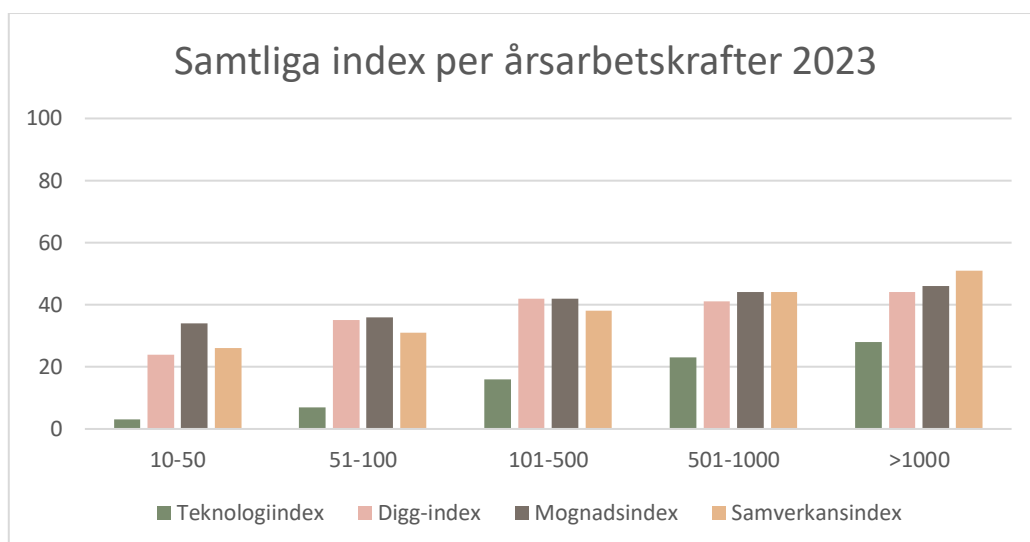
³² Detta innebär en förenkling av de sex dimensionerna och Diggs enkät i syfte att försöka sammanställa och analysera DGI i ett svenskt sammanhang. Se bilaga 1 för vilka enkätfrågor som ingår i respektive dimension.

Figur 4. Medelvärde för respektive index för åren 2020, 2021, 2022 och 2023.

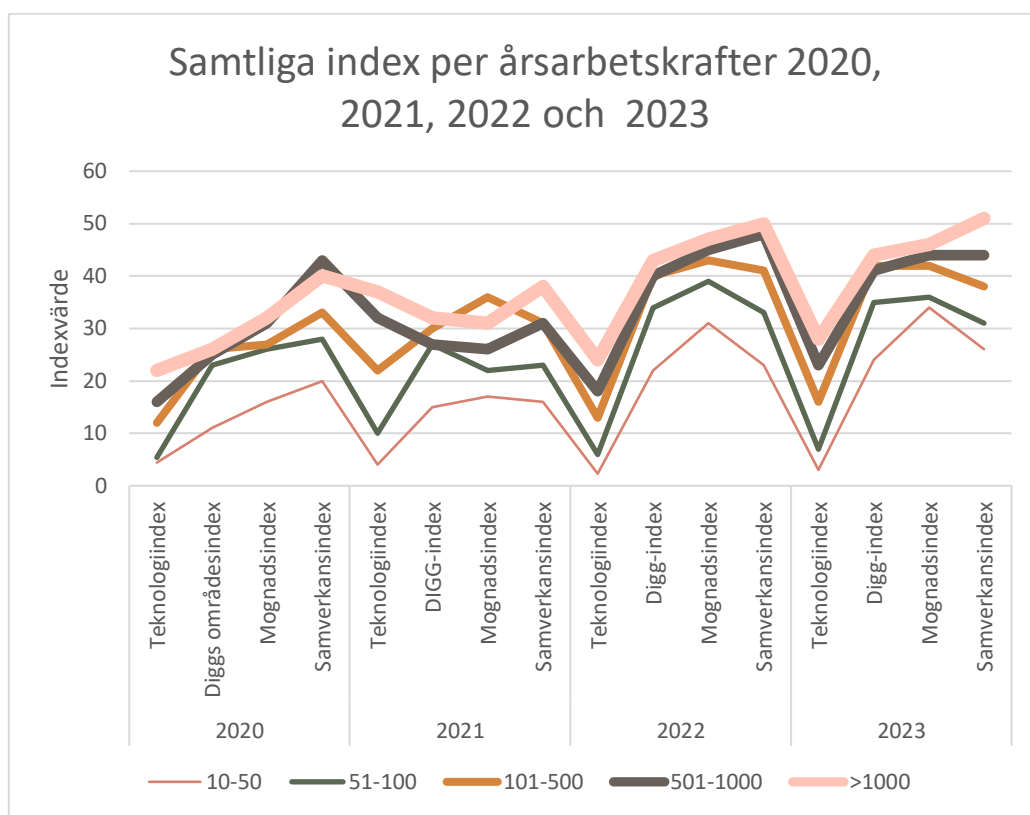
Medelvärde för respektive index 2020, 2021, 2022 och 2023 - Tabell

Figur 5. Samtliga fyra index ställt mot myndigheter med olika antal årsarbetskrafter, 2023.

Samtliga fyra index ställt mot myndigheter med olika antal årsarbetskrafter, 2023 – Tabell

Figur 6. Samtliga fyra index ställt mot myndigheter med olika antal årsarbetskrafter, 2020, 2021, 2022, samt 2023.

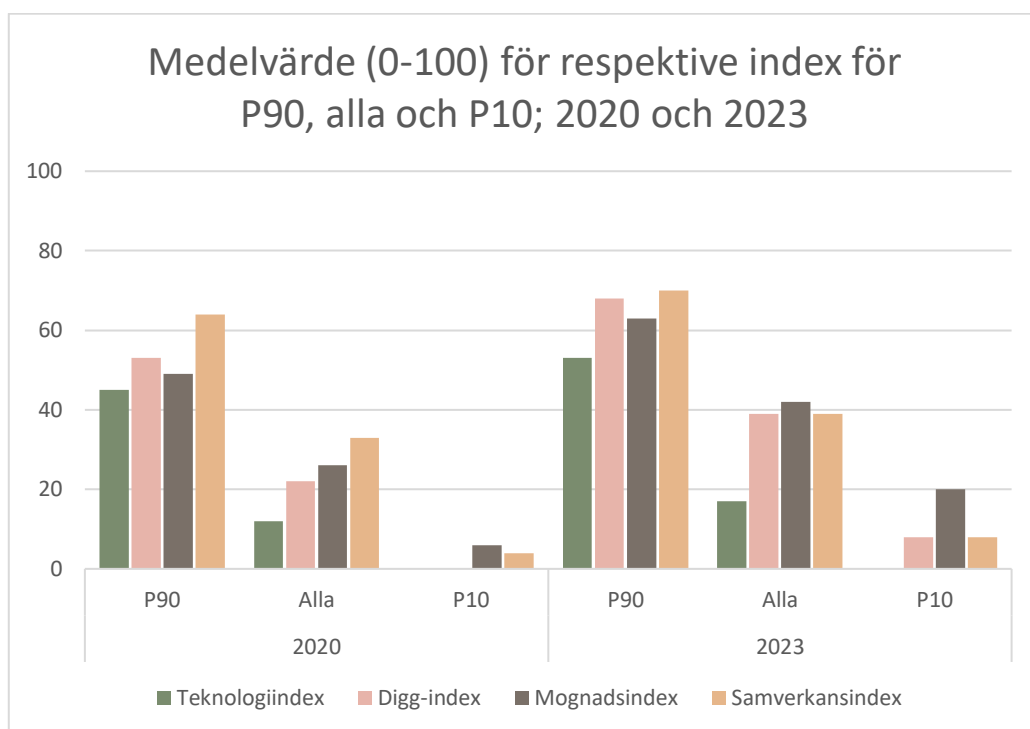
Samtliga fyra index per årsarbetskrafter, 2020-2023 – Tabell

Spridningen mellan de myndigheter som presterar högt respektive lågt i våra index är fortsatt mycket stor, se Figur 7, vilket innebär att utmaningarna med att höja lägstanivån kvarstår.

Vi har tidigare tittat på hur styrningen påverkar utfallet i våra olika index, och i årets undersökning har vi valt att jämföra hur myndigheterna presterar med respektive styrform.³³ När vi jämför resultaten 2020 mot 2023 (Figur 8, Figur 9) så konstaterar vi att det skett en homogenisering. Både mognadsindexet, Digg-indexet och samverkansindexet gynnas respektive missgynnas på ungefär samma sätt beroende på vem som driver utvecklingen. Att den högsta ledningen aktivt driver den digitala verksamhetsutvecklingen ger högst utdelning i våra index. En integrerad verksamhetsutveckling mellan kärnverksamhet och IT är god tvåa. Detta resultat för 2023 är en tydlig accentuering jämfört med 2020 då alla konstellationer av vem som driver utvecklingen gav ungefär samma resultat på indexen. Det som aldrig, under något år vi följt denna fråga, har varit en bra lösning är om IT-enheten/-avdelningen driver den digitala verksamhetsutvecklingen.

³³ Här har vi använt fråga 33 i enkäten som belyser vem/ vilken grupp i organisationen som driver den digitala verksamhetsutvecklingen.

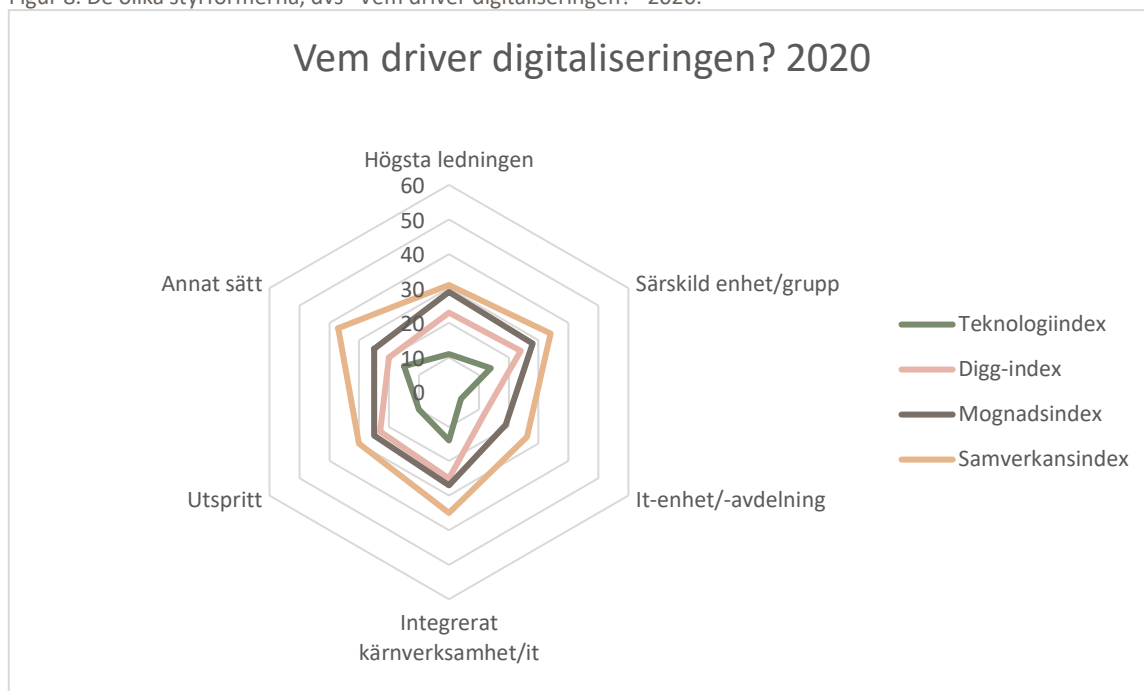
Figur 7. Medelvärde för respektive index för de högst (p90) respektive lägst (p10) presterande samt för samtliga svarande.

Medelvärde för respektive index för P90, alla och P10 för åren 2020 och 2023 - Tabell

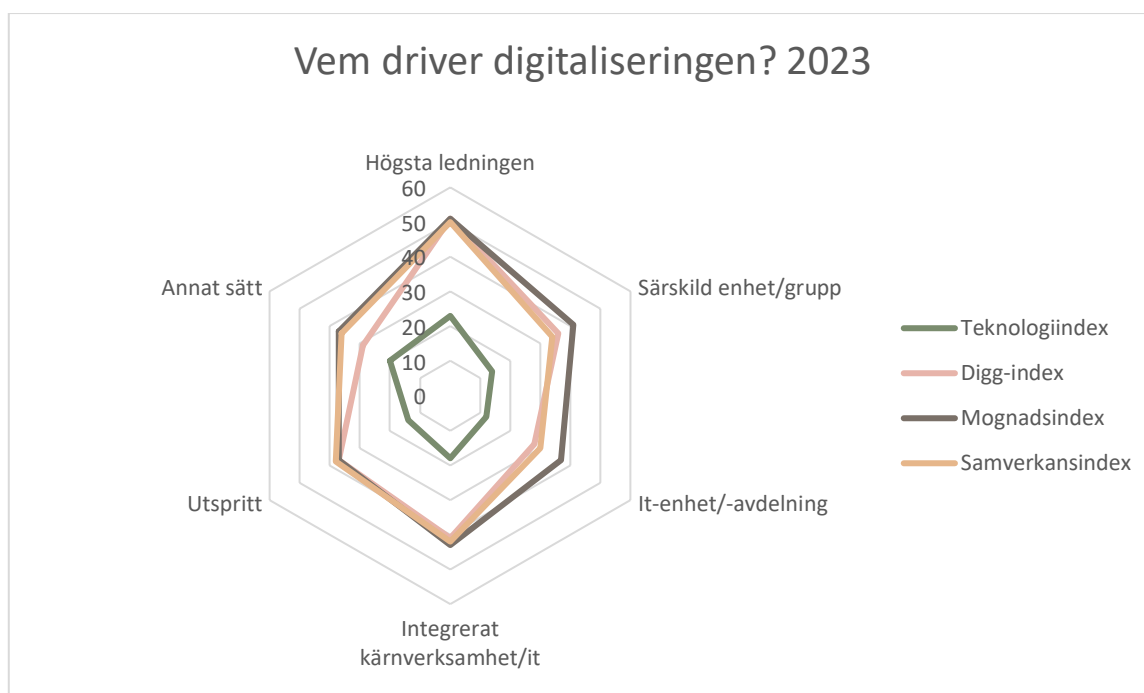
Men vem är det då som driver den digitala verksamhetsutvecklingen i våra myndigheter? I 34 % av alla svarande myndigheter drivs den digitala verksamhetsutvecklingen integrerat av kärnverksamhet och it, medan den högsta ledningen driver utvecklingen aktivt i 14 % av myndigheterna (Figur 10). I 23 % av myndigheterna är ansvaret utspritt i organisationen, en något mindre gynnsam form enligt resultaten som presenteras i Figur 9. Att den digitala verksamhetsutvecklingen drivs av högsta ledningen har en nedåtgående trend sedan 2021 medan att den drivs integrerat av kärnverksamheten och it har en uppåtgående trend från 2021.

Figur 8. De olika styrformerna, dvs "Vem driver digitaliseringen?" 2020.

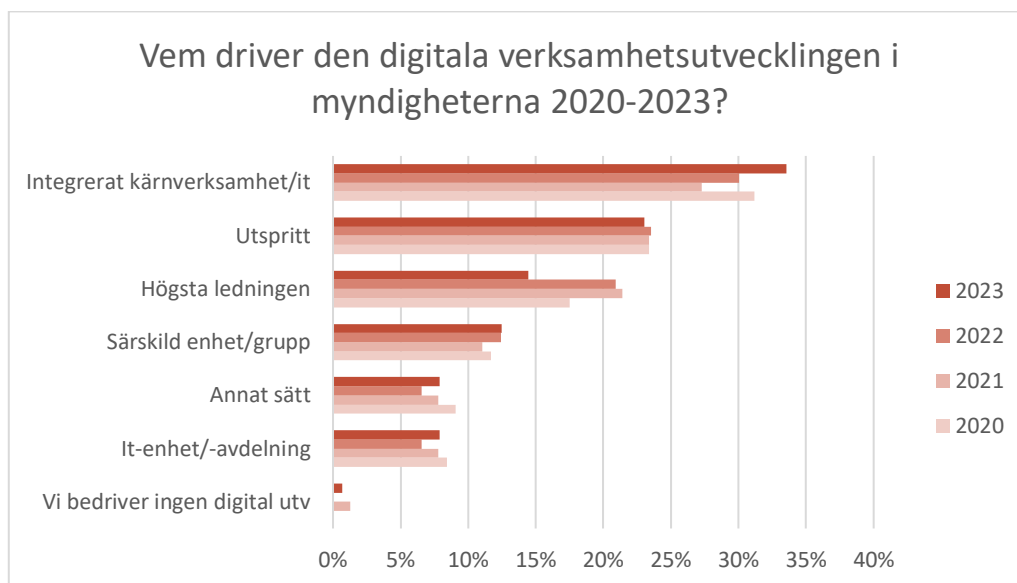
"Vem driver digitaliseringen?" 2020 - Tabell

Figur 9. De olika styrformerna, dvs "Vem driver digitaliseringen?" 2023.

"Vem driver digitaliseringen?" 2023 - Tabell

Figur 10. Vem driver den digitala verksamhetsutvecklingen i myndigheterna?

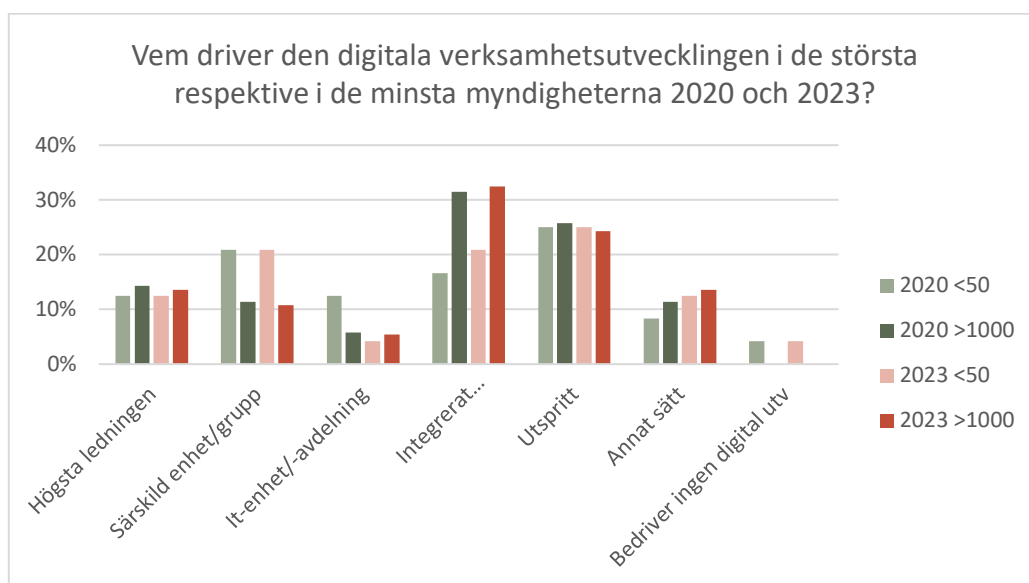
Vem driver den digitala verksamhetsutvecklingen åren 2020-2023? - Tabell

Dock skiljer sig ansvarsförhållandena åt beroende på storleken på myndigheten. I de största myndigheterna, med mer än 1000 årsarbetskrafter,³⁴ ser fördelningen ut ungefär som för helheten med en något större dominans av integrerad styrning (Figur 11). I de minsta myndigheterna, med 50 eller färre årsarbetskrafter,³⁵ är det i stället utspridd ansvarsfördelning som dominerar, och att den digitala verksamhetsutvecklingen drivs av en särskild enhet eller grupp är lika vanligt som att den drivs integrerat och utspritt.

³⁴ 35 myndigheter ingår i gruppen med >1000 åa

³⁵ 44 myndigheter ingår i gruppen med 10-100 åa

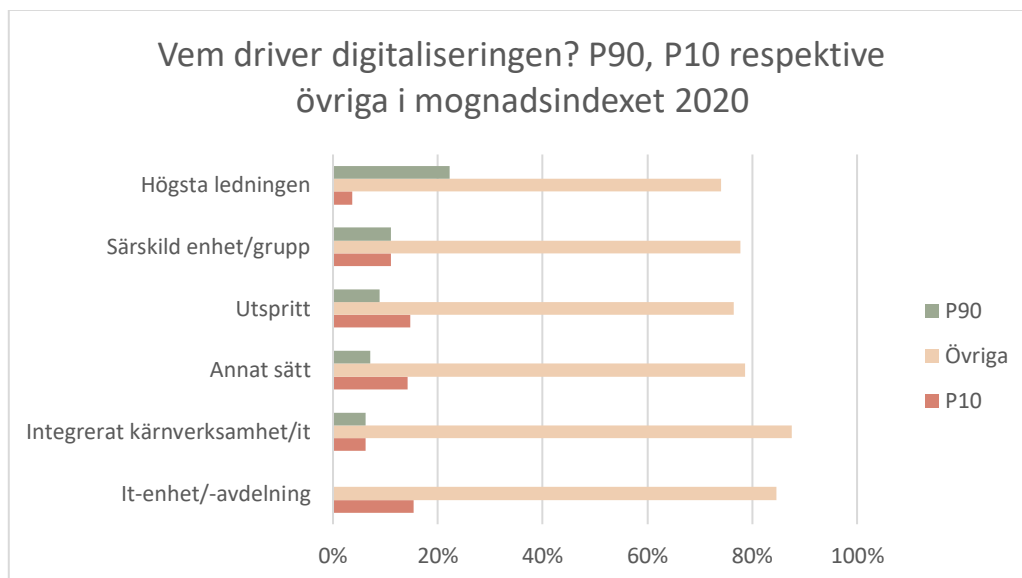
Figur 11. Vem driver den digitala verksamhetsutvecklingen i de största respektive i de minsta myndigheterna?

Vem driver i de största respektive minsta myndigheterna? – Tabell

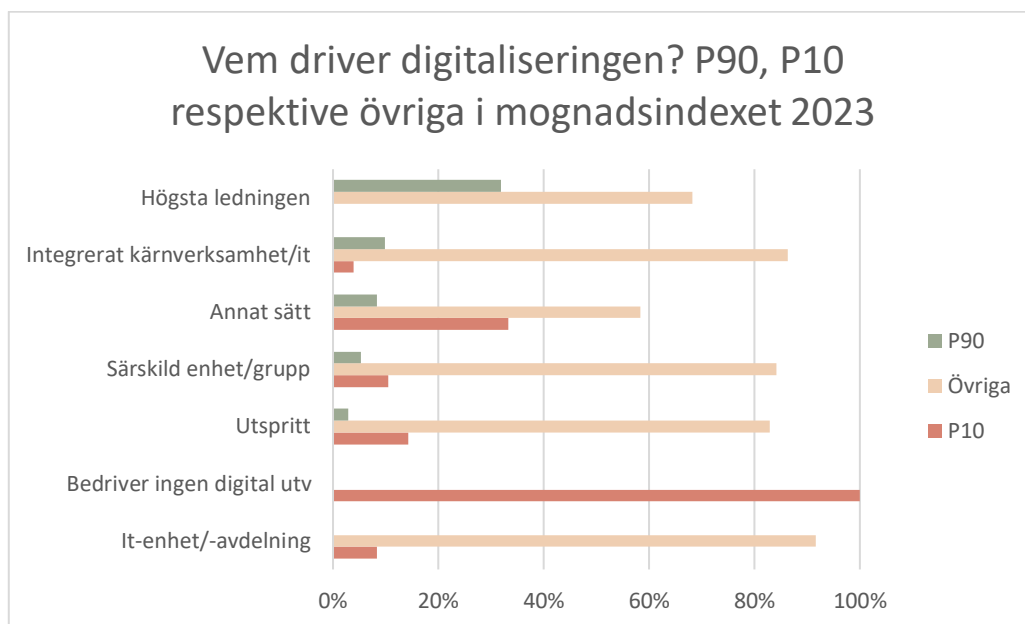
I figurerna 12 till 15 (Figur 12, Figur 13, Figur 14 och Figur 15) jämför vi Digg- och mognadsindexen med varandra mellan de olika åren 2020 och 2023.

Figur 12. Diggs mognadsindex 2020 kopplat till olika styrformer, redovisat för de högst (p90) respektive lägst (p10) presterande samt för övriga svarande.

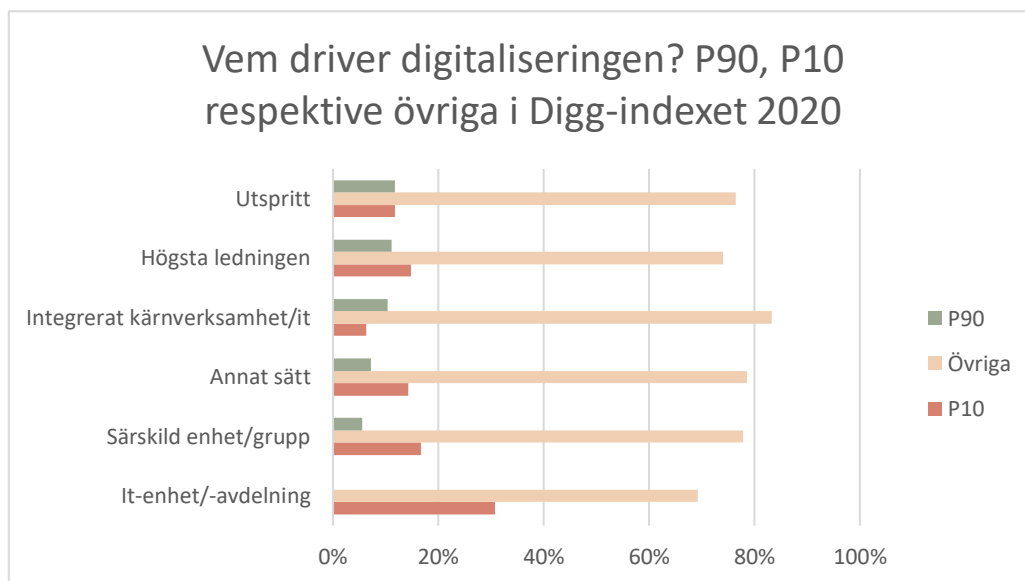
Diggs mognadsindex kopplat till olika styrformer 2020 - Tabell

Figur 13. Diggs mognadsindex 2023 kopplat till olika styrformer, redovisat för de högst (p90) respektive lägst (p10) presterande samt för övriga svarande.

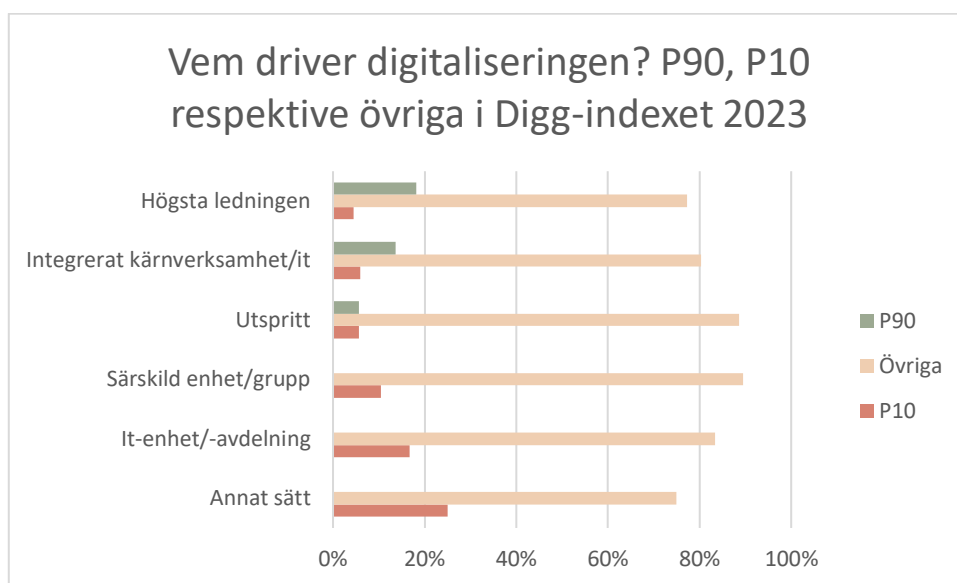
Diggs mognadsindex kopplat till olika styrformer 2023 - Tabell

Figur 14. Digg-indexet 2020 kopplat till olika styrformer, redovisat för de högst (p90) respektive lägst (p10) presterande samt för övriga svarande.

Digg-indexet kopplat till olika styrformer 2020 – Tabell

Figur 15. Digg-indexet 2023 kopplat till olika styrformer, redovisat för de högst (p90) respektive lägst (p10) presterande samt för övriga svarande.

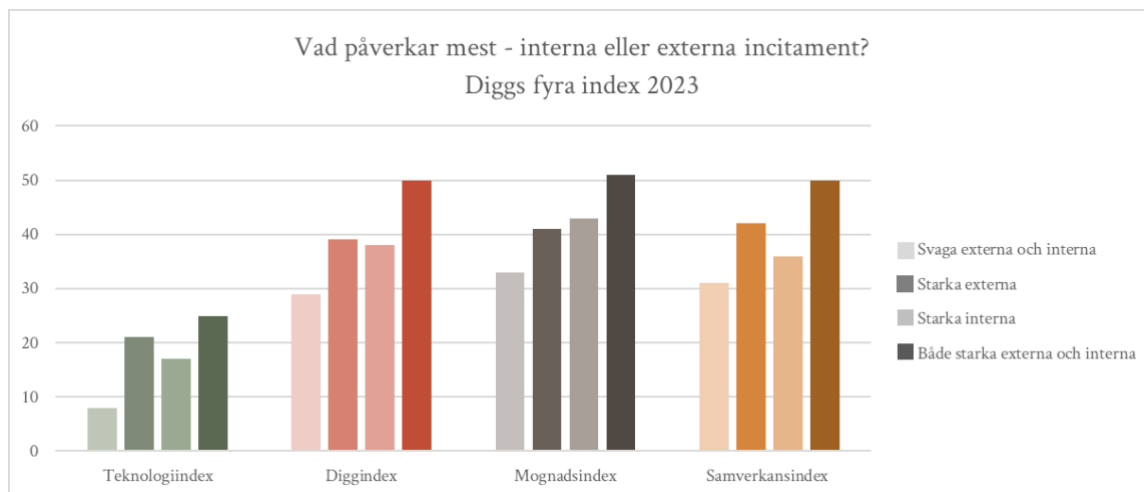
Digg-indexet kopplat till olika styrformer 2023 - Tabell

Vi har också tittat närmare på myndigheternas incitament för digital verksamhetsutveckling kopplat till hur myndigheterna presterar i respektive index. Här valde vi att dela upp incitamenten i bara starka externa³⁶ respektive bara starka interna³⁷, både starka externa och interna samt svaga externa och interna incitament. Drygt 60% av de svarande myndigheterna saknar starka externa incitament till digital verksamhetsutveckling, medan 37% anger att organisationens starka incitament är uteslutande interna (Figur 16). Samtidigt ser vi att myndigheter med både starka externa och interna incitament genomgående presterar bättre i samtliga index jämfört med de som har övervägande starka externa alternativt interna incitament. Näst bäst är att ha starkare externa incitament (med undantag av mognadsindex där starkare interna incitament väger tyngre Jämförs 2020 års resultat mot 2023 så har starkare interna incitament ersatts av starkare externa incitament i både teknologiindexet och Digg-indexet som näst bästa påverkan.

³⁶ Som starka externa incitament räknas att instruktion, regleringsbrev, regeringssuppdrag eller beslutade EU-förordningar utgör incitament i hög eller mycket hög utsträckning.

³⁷ Starka interna incitament innebär att ekonomi, korrekta beslut, resultat från uppföljningsarbete eller nyttoanalyser, interna mål eller att utveckling av digitala lösningar ingår som en naturlig del i verksamhetsutvecklingen utgör incitament i hög eller mycket hög utsträckning.

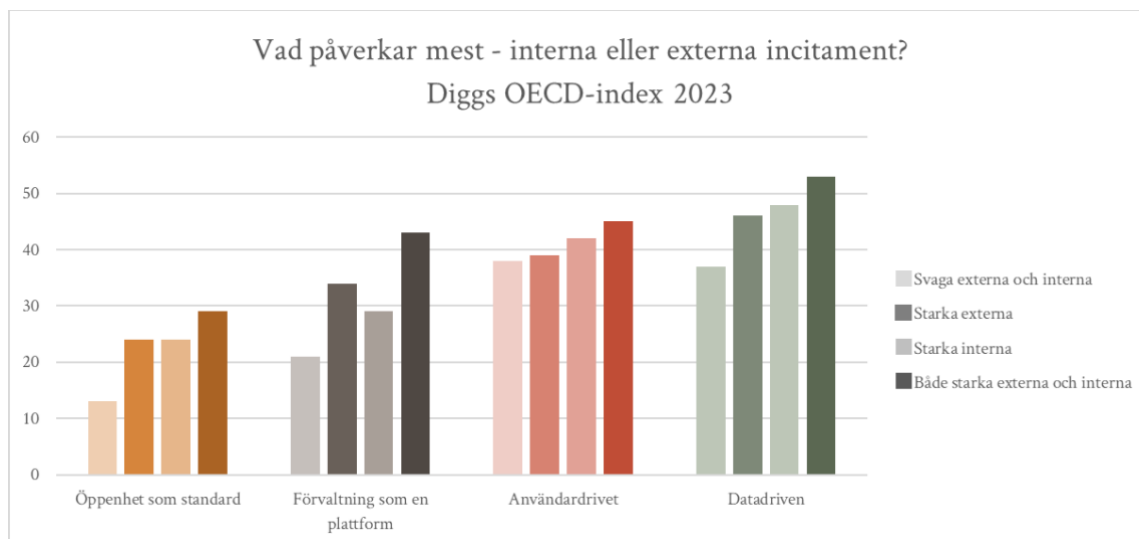
Figur 16. Vad påverkar mest – interna eller externa incitament? Diggs fyra index 2023.

Vad påverkar mest – interna eller externa incitament? Diggs fyra index 2023 - Tabell

Vad gäller Diggs OECD-index (Figur 17) så framgår det att de horisontella perspektiven Förvaltning som plattform och Öppet som standard i större utsträckning än de övriga kräver antingen både starka externa och interna incitament. För Förvaltningen som plattform är det också tydligt att starka externa incitament är viktiga. För framdriften av en användardriven och/eller datadriven verksamhet verkar det spela mindre roll vilken typ av incitament som är starkast.

Figur 17. Vad påverkar mest – interna eller externa incitament? Diggs OECD-index 2023.

Vad påverkar mest – interna eller externa incitament? Diggs OECD-index 2023 – Tabell

En sammanställning av resultatet för hela svarskollektivet återfinns i bilaga 3.

3.1 Diggs uppgifter och ansvarsområden

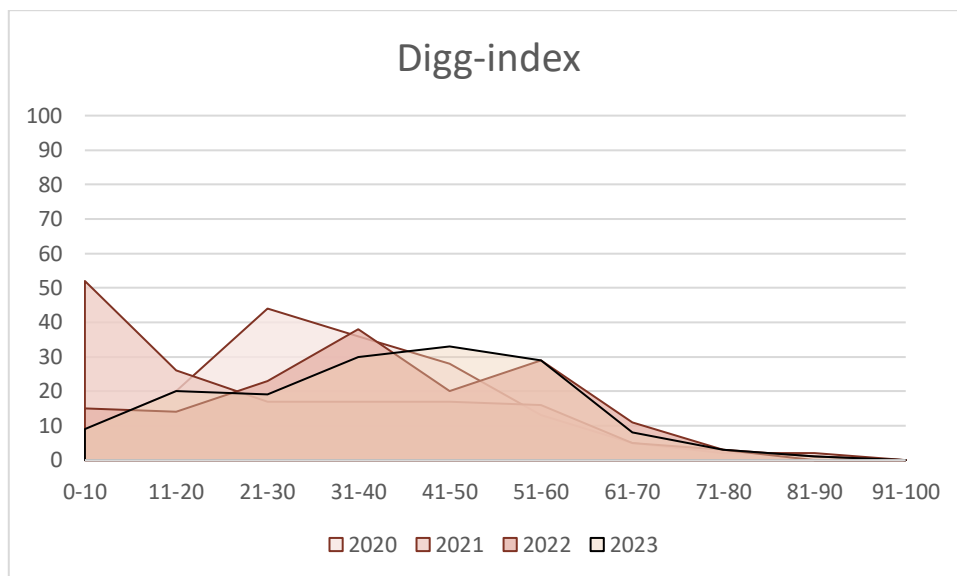
I Digg-indexet har vi vägt samman utfallet i enkäten utifrån de frågor som berör Diggs uppgift att stödja och samordna den förvaltningsgemensamma digitaliseringen.³⁸ Här ingår bland annat myndighetens ansvar för centrala aspekter av den förvaltningsgemensamma digitala infrastrukturen, som till exempel digital post.

I indexet har vi även inkluderat områden där Digg har ett särskilt ansvar att främja och stödja förhållningssätt som är viktiga för att underlätta den digitala utvecklingen inom offentlig förvaltning. Detta innefattar bland annat:

- att främja öppen och datadriven innovation
- att vid förvaltningsgemensam utveckling arbeta för att den offentliga förvaltningen tar hänsyn till användarnas behov av digitala tjänster.

De 154 myndigheter som besvarade enkäten uppvisar stor spridning med avseende på hur väl man presterar i Digg-indexet (Figur 18). Det är tydligt att det under 2023 har skett en generell förskjutning mot högre värden. Toppen från 2022 på indexvärden mellan 31 och 40, har breddats och sträcker sig hela vägen till 51 och 60. Det högsta resultatet 2023 står Skatteverket för med ett Digg-index på 84.

Figur 18. Digg-index, antal myndigheter per indexintervall.

Digg-index, antal myndigheter per indexintervall - Tabell

I bilaga 1 redovisas vilka frågor som ingår i vårt Digg-index.

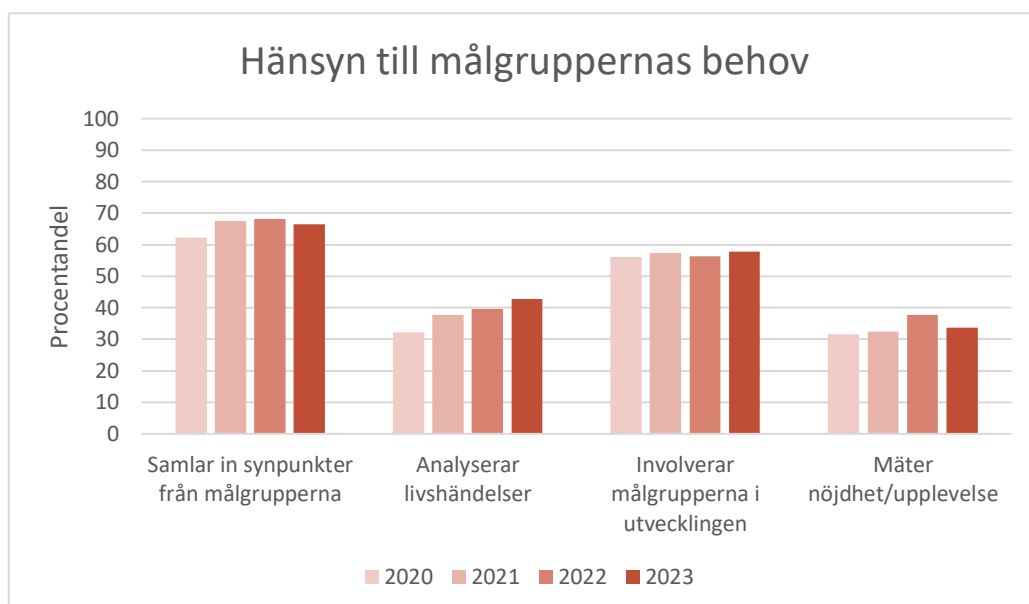
³⁸ [Förordning \(2018:1486\) med instruktion för Myndigheten för digital förvaltning Svensk författningssamling 2018:2018:1486 t.o.m. SFS 2022:821 - Riksdagen, 1 §. \(besökt 2024-09-12\).](#)

3.1.1 Användares behov

I princip samtliga myndigheter (98 %) uppger att de antingen genomför egen utveckling av digitala lösningar eller utkontrakterar sådant arbete. I Diggs uppgift ligger att främja att det vid förvaltningsgemensam utveckling av digitala tjänster tas hänsyn till användares behov, och just användares behov är något som också betonas i många undersökningar och riktlinjer, inte minst inom EU.

Årets undersökning visar ingen större skillnad när det gäller att ta hänsyn till målgruppernas behov jämfört med förra året.³⁹ (Figur 19). Hur myndigheterna tar hänsyn till målgruppernas behov genom att analysera livshändelser uppvisar en svagt uppåtgående trend, medan övriga hänsynstaganden har en horisontell trend.

Figur 19. Hur myndigheter som utvecklar egna digitala lösningar tar hänsyn till målgruppernas behov. Y-axeln motsvarar procentandel av antal myndigheter som antingen utvecklar själva eller utkontrakterar digitalt utvecklingsarbete.

Hänsyn till målgruppernas behov 2020-2023 – Tabell

3.1.2 Tillgängliggörande av information för vidareutnyttjande

Arbetet med öppna och delade data har fortsatt fokus i den svenska diskursen, pådrivet av den svenska datastrategin som publicerades under 2021.⁴⁰ I OECD:s analys och jämförelse av utvecklade länders arbete med att tillgängliggöra öppna data från den offentliga sektorn hamnar Sverige i den senaste undersökningen bland de tio främsta länderna.⁴¹ En betydande uppgång från senaste mätningen då Sverige

³⁹ Observera att enkätfrågan gällde digitala lösningar i allmänhet, inte vid utveckling av förvaltningsgemensamma lösningar, vilket är Diggs uppgift att främja.

⁴⁰ [Data – en underutnyttjad resurs för Sverige: En strategi för ökad tillgång av data för bl.a. artificiell intelligens och digital innovation - Regeringen.se](#) (besökt 2024-09-12).

⁴¹ [2023 OECD Open, Useful and Re-usable data \(OURdata\) Index | OECD](#) (besökt 2024-08-28).

hamnade näst sist (data från 2019).⁴² Statskontoret lyfte för några år sedan fram låg motivation, tekniska begränsningar, osäkerhet om information får tillgängliggöras eller inte och att vissa myndigheter tar betalt för data som särskilda utmaningar i arbetet med att undanröja hinder för att tillgängliggöra information.⁴³ Vår undersökning visar att bristande resurser upplevs som det största hindret för att tillgängliggöra information för vidareutnyttjande, följt av rättsliga förutsättningar och interna prioriteringar.

Andelen myndigheter som anger att de tillgängliggör digital information för vidareutnyttjande minskade med 2 procentenheter till 63% i undersökningen 2023. På frågan om vilken typ av information som tillgängliggörs som öppna data⁴⁴ eller delade data⁴⁵ är de vanligast förekommande statistik, upprättade register inom verksamhetens kärnuppdrag samt ekonomisk information (till exempel årsredovisningsdata). Handläggningstider, inköpsdata (till exempel leverantörsfakturor) och avtal är fortsatt minst förekommande (Figur 20). En dyster trend är att de flesta av de olika typerna av digital information har minskat från 2022 till 2023. Faktiskt alla utom tillgängliggörande av avtal. Ser vi på upprättade register, diarium samt statistik så har de stadigt minskat sedan 2021.

Att statistik och registerdata är vanligast förekommande att tillgängliggöra är inte förvånande. Myndigheterna publicerar, ofta baserat på lagkrav, på en relativt hög aggregeringsnivå och man har sannolikt stor vana av att hantera och bearbeta denna typ av information. Publiceringen sker dock snarare i dokumentform (Word, pdf) än via API:er, och publicering av dynamiska data och tillhörande metadata som beskriver informationen är än mer ovanligt, vilket begränsar möjligheten att vidareutnyttja på ett rationellt sätt.

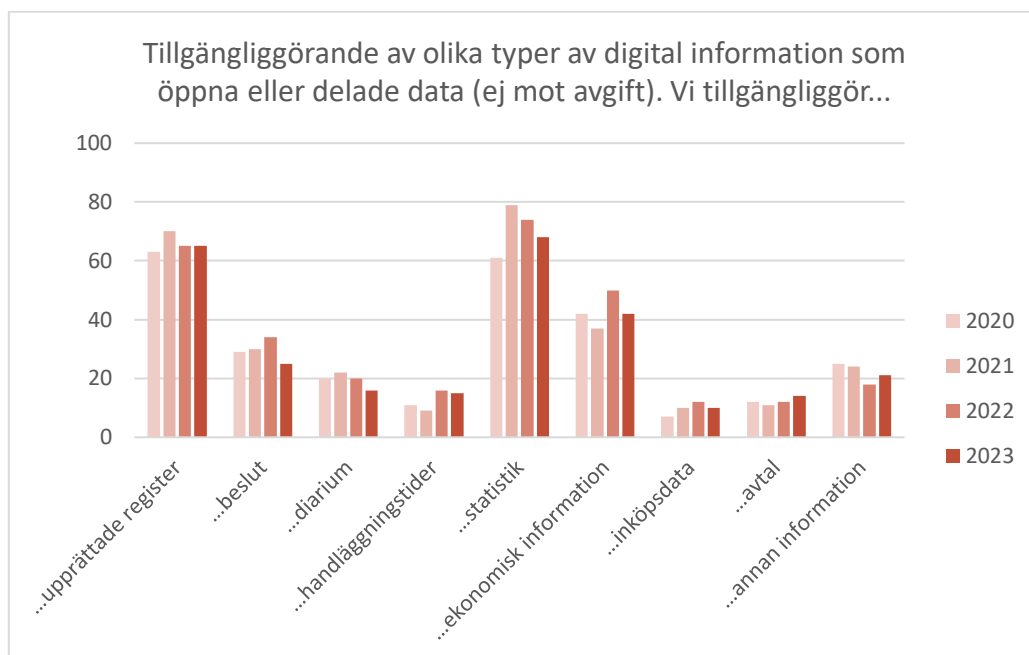
⁴² OECD (2020-03-05), "Open, Useful and Re-usable data (OURdata) Index: 2019", OECD Public Governance Policy Papers, No. 01, OECD Publishing, Paris. <http://dx.doi.org/10.1787/45f6de2d-en>

⁴³ [Hinder för att använda myndigheternas öppna data \(statskontoret.se\)](#) (besökt 2024-09-12).

⁴⁴ **Öppna data** är digital information i öppna format som kan vidareutnyttjas och delas fritt för valfri användning och som uppfyller gällande krav för skyddsvärd information.

⁴⁵ **Delade data** är digital information som inte kan delas helt öppet men som kan göras tillgängligt till andra parter genom villkor som kontrollerar användningen.

Figur 20. Tillgängliggörande av digital information som öppna eller delade data för åren 2020, 2021, 2022 och 2023.

Tillgängliggörande av digital information som öppna eller delade data 2020-2023 – Tabell

Vi konstaterar en minskning av myndigheternas tillgängliggörande av både öppna och delade data (således med villkor). Vi kan sammanfatta resultaten i (Figur 21) som en nedåtgående trend överlag, och delar man något så går man mer över till "delade" data, snarare än öppna.

De informationstyper som endast i liten utsträckning publiceras som öppna eller delade data är sådana som potentiellt sett har stor bäring både på servicenivåerna till medborgare och företag men också på transparens och insyn: handläggningstider, inköpsdata och avtal (samt i andra hand även beslut och diarium). Samtidigt kan dessa informationstyper uppfattas som mer känsliga än till exempel statistik eller årsredovisningsdata. Vår tolkning av detta är att myndigheterna väljer att dela data som uppfattas som mer känslig med villkor i stället för som öppna data.

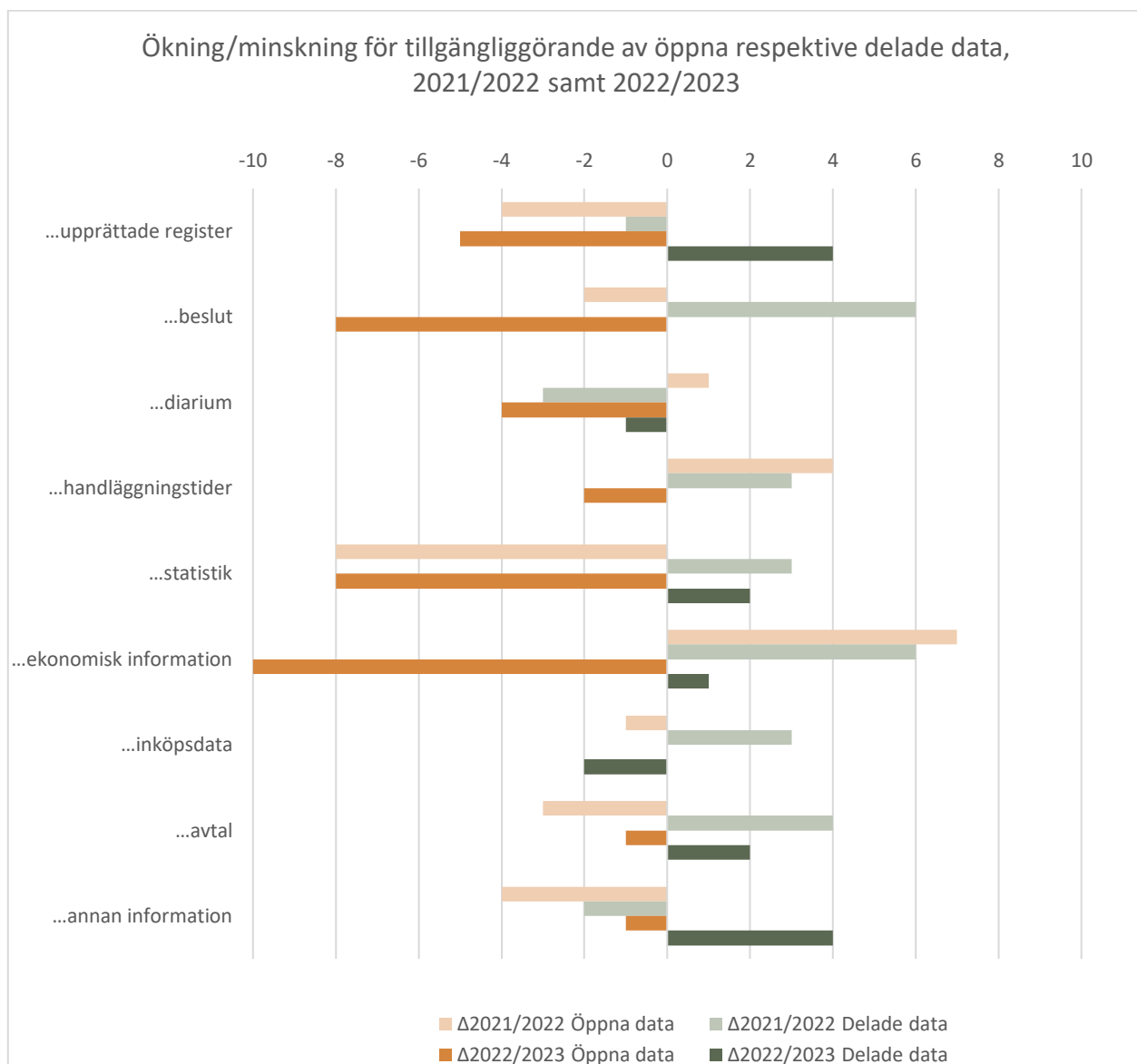
Resultatet pekar alltså och med ännu större angelägenhet på vikten av att fortsätta arbetet med de rekommendationer som Digg ger i regeringsuppdraget om att öka den offentliga förvaltningens förmåga att tillgängliggöra öppna data med mera.⁴⁶ Detta innebär bland annat att fortsätta utvecklingen av Sveriges dataportal,⁴⁷ främja en ökad takt och enhetlighet vid tillgängliggörande av data genom vägledning och

⁴⁶ Slutrapport Uppdrag att öka den offentliga förvaltningens förmåga att tillgängliggöra öppna data, bedriva öppen och datadriven innovation samt använda artificiell intelligens (digg.se). (besökt 2024-09-12).

⁴⁷ Sveriges dataportal (besökt 2024-09-12).

kunskapsstöd samt att genomföra riktade insatser för samverkan mellan offentliga aktörer.⁴⁸

Figur 21. Ökning/minskning för tillgängliggörande av öppna respektive delade data mellan 2021 och 2022 respektive mellan 2022 och 2023.

Ökning/minskning för tillgängliggörande av öppna respektive som delade data – Tabell

Förbättringspotentialen är mycket stor och Digg behöver intensifiera sitt främjandearbete.

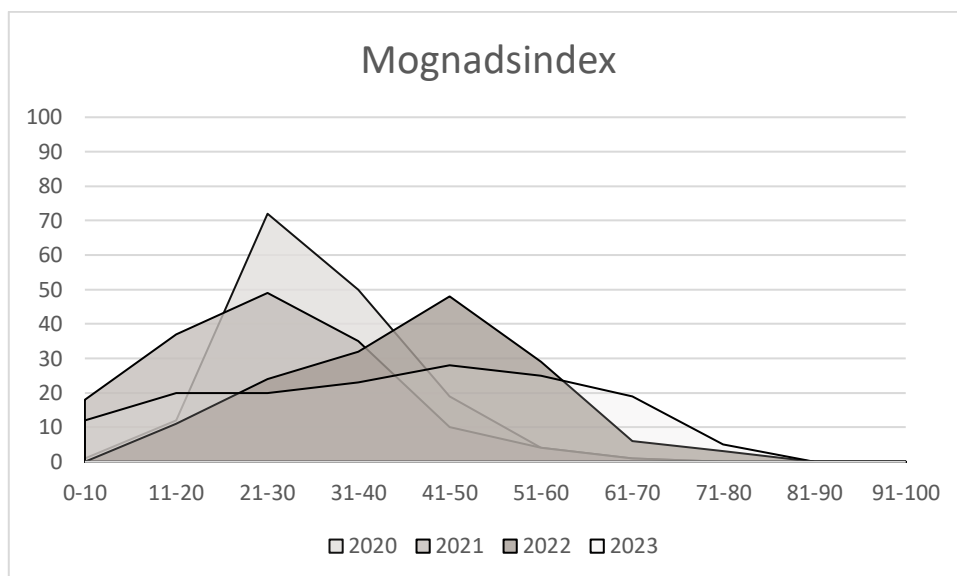
⁴⁸ [Hinder för att använda myndigheternas öppna data \(statskontoret.se\)](https://statskontoret.se) (besökt 2024-09-12).

3.2 Myndigheternas digitala mognad

I mognadsindexet bedömer vi bland annat i vilken utsträckning myndigheterna arbetar systematiskt med omvärldsbevakning, prioritering och att realisera nyttor och effekter av utvecklingsinitiativ. I indexet ingår också myndigheternas bedömning av ledningens och medarbetarnas kompetens när det gäller att tillämpa digital teknik för att utveckla sin verksamhet. Vi tar också hänsyn till i vilken utsträckning de genomför analyser ur livshändelseperspektiv eller återbrukar redan färdiga lösningar för att utveckla digitala tjänster. Här ingår också frågor om hur man främjar innovation samt tillgängliggörande av digital information för vidareutnyttjande och olika aspekter av god informationsförvaltning med mera. Vi har således översatt förväntningarna på digital mognad till att lägga tyngdpunkten på *förekomsten av specifika företeelser* snarare än att bedöma *förutsättningsskapande aspekter* hos organisationen, som till exempel förekomsten av strategier eller olika slags styrdokument.

Årets undersökning visar på en förskjutning mot högre indexvärden jämfört med 2022. Det har skett en utjämning av fördelningen en högre spridning av mognadsindex. Istället för toppar av flera myndigheter in ett litet intervall ser vi flera myndigheter som svarar både lägre men också högre på indexet (Figur 22). E-hälsomyndigheten står för det högsta mognadsindexet, 72, i mätningen 2023.

Figur 22. Mognadsindex, antal myndigheter per indexintervall.

Mognadsindex, antal myndigheter per indexintervall - Tabell

I bilaga 1 redovisas vilka frågor som ingår i vårt mognadsindex.

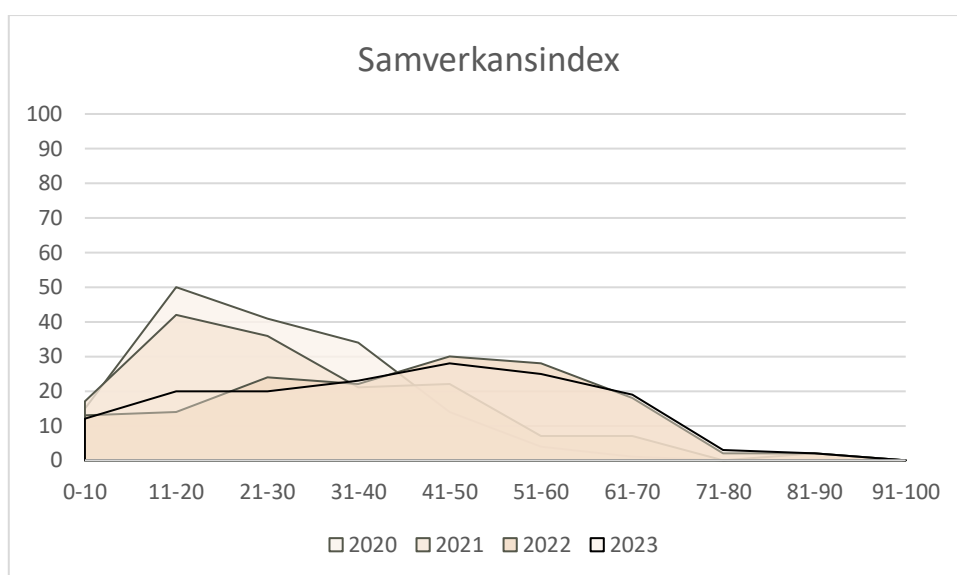
3.3 Myndigheternas fokus på samverkan

I detta index har vi valt ut enkätfrågor med särskild bäring på samverkan och skapat ett samverkansindex mot vilket myndigheternas svar har vägts. Nästan alla frågor i vårt samverkansindex ingår också i mognadsindexet (89 %), vilket innebär att samverkansindexet i princip utgör en delmängd av mognadsindexet – en delmängd

som indikerar myndigheternas fokus på samverkan som del av deras digitala mognad. I begreppet samverkan ingår här en bred uppsättning aspekter som handlar dels om förhållningssätt och attityder till samverkan, dels i vilken utsträckning de återanvänder digitala funktioner, mönster och modeller från andra. Det handlar också om att myndigheter underlättar återanvändning av sitt utvecklingsarbete genom att publicera och göra det åtkomligt på olika vis.

Av naturliga skäl, då samverkansindexet är att betrakta som en delmängd av mognadsindexet, är det stora likheter mellan dessa två index. En likhet som har ökat över åren. Spridningen är dock större i samverkansindexet jämfört med mognadsindexet (Figur 23). Det finns flera myndigheter som får under 10 på samverkanindexet men också en toppresterare på 86 (E-hälsomyndigheten).

Figur 23. Samverkansindex, antal myndigheter per indexintervall.

Samverkansindex, antal myndigheter per indexintervall - Tabell

I bilaga 1 redovisas vilka frågor som ingår i vårt samverkansindex.

3.4 Teknologiindex

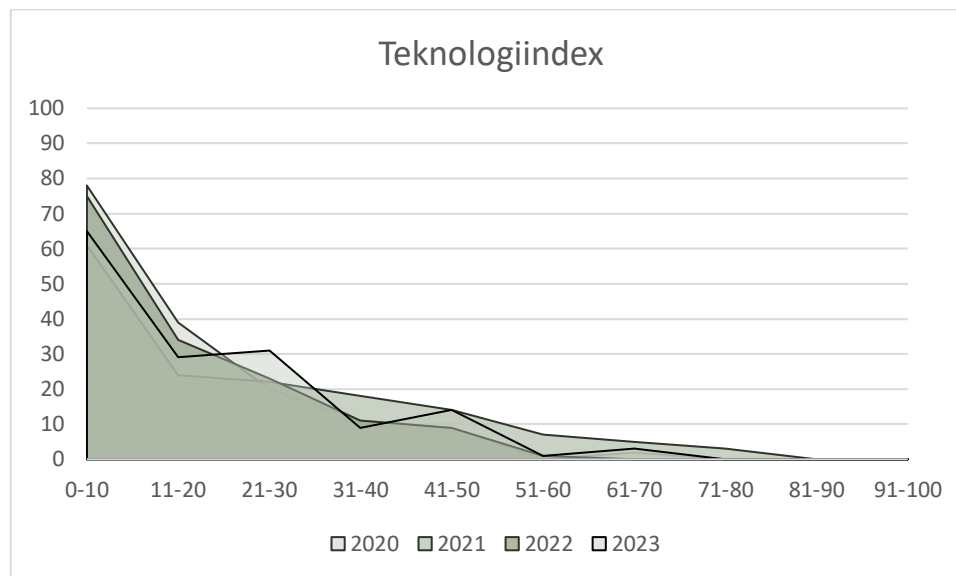
Vårt teknologiindex omfattar endast en enkätfråga som berör i vilken utsträckning myndigheterna antingen har testat eller implementerat, och då i vilken omfattning, några olika tekniker.⁴⁹

Teknologiindexet uppvisar en helt annan fördelning jämfört med övriga index. Det är 35 myndigheter (23 %) som inte har vare sig testat eller implementerat någon av de efterfrågade teknikerna (2022 var samma siffra 43 myndigheter och 28%). Spridningsmässigt ligger indexet mellan 0 och 69 (0–56, år 2022), och 43 % av

⁴⁹ De tekniker som efterfrågas i enkäten är: automatiserad handläggning, automatiserade beslut, big data-analys, maskininlärning, dialogrobotar, RPA samt blockkedjeteknik.

myndigheterna återfinns i intervallet 0–10 % (Figur 24). Den myndighet som har högst värde på teknologiindexet är SMHI med 69.

Figur 24. Teknologiindex, antal myndigheter per indexintervall.

Teknologiindex, antal myndigheter per indexintervall - Tabell

I bilaga 1 redovisas den fråga som ingår i vårt teknologiindex.

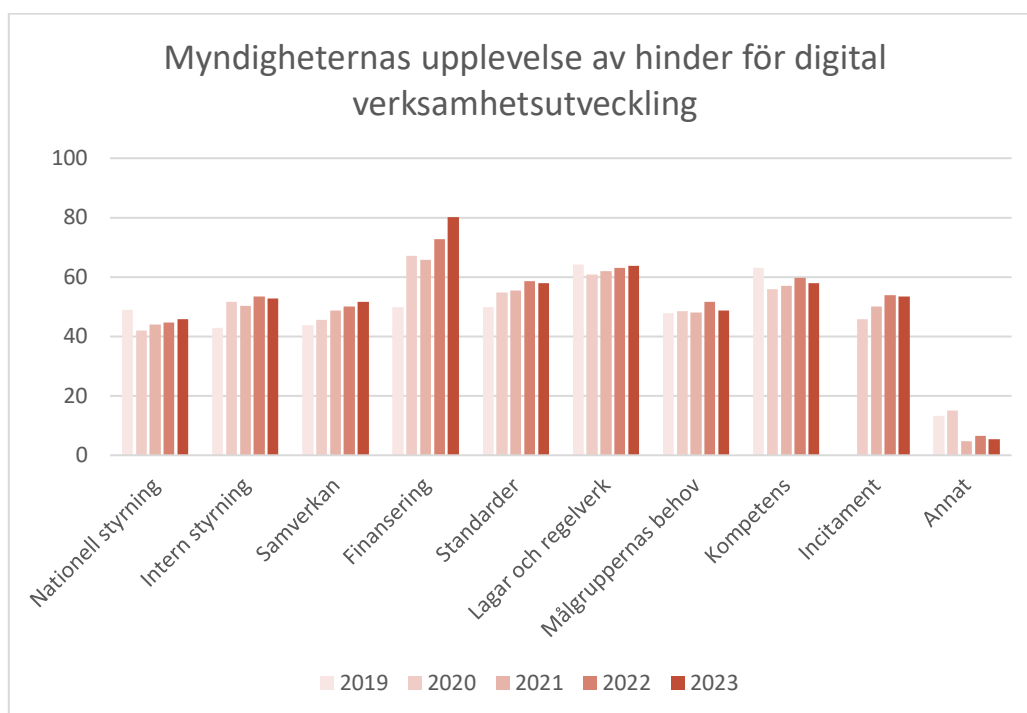
3.5 Hinder för digitalisering

Undersökningen 2019 slog fast att "[d]e mest framträdande problemområdena som myndigheterna själva bedömer för den digitala utvecklingen är befintliga lagar och regler, samt tillgång till nödvändig kompetens. Av de myndigheter som besvarade enkäten anger 55 procent att området befintliga lagar och regler utgör ett ganska eller mycket stort hinder för digital utveckling".⁵⁰

Under 2020 passerade frågan om finansiering lagar och regelverk som det största hindret för myndigheternas digitala verksamhetsutveckling och finansiering upplevs fortsatt som det största hindret, liksom tidigare år följt av lagar och regelverk, kompetens och standarder, se Figur 25. Finansieringen har sedan 2020 behållit sin topplacering som upplevt hinder för digital utveckling. Den har även haft en uppåtgående trend tillsammans samverkan och standarder. Dessa tre hinder har ökat stadigt från år till år från 2019 till 2023.

⁵⁰ [Myndigheters digitala mognad och it-kostnader \(digg.se\)](https://digg.se) (besökt 2024-09-12).

Figur 25. Myndigheternas upplevelse av olika hinder för digital verksamhetsutveckling under åren 2019–2023.

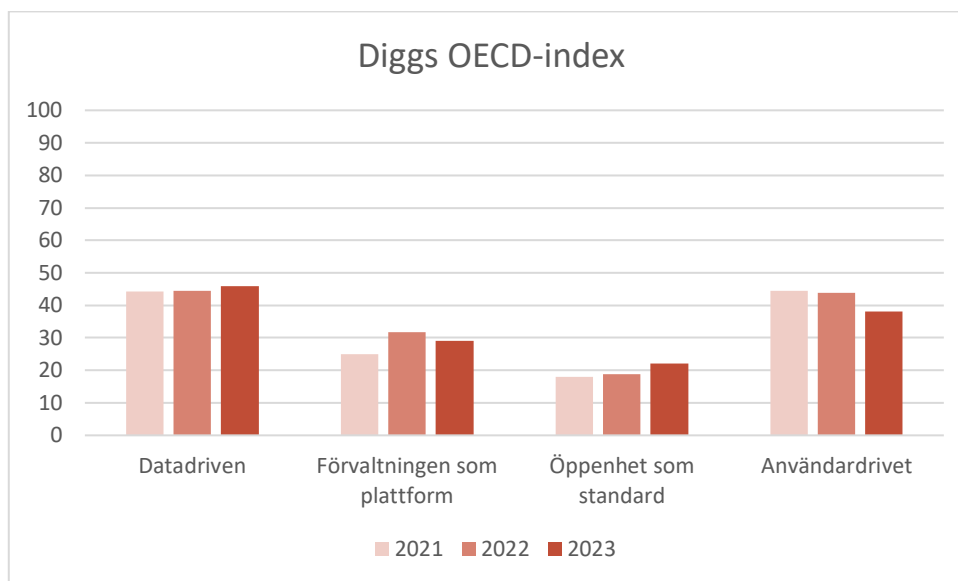
Upplevda hinder för digital verksamhetsutveckling, 2019–2023 - Tabell

3.6 Resultatet för OECD-dimensionerna

I vår analys av Diggs enkätfrågor för digitalisering utifrån OECD:s dimensioner har vi valt ut ett antal frågor som får representera respektive OECD-dimension och skapat det så kallade Diggs OECD-indexet. Både i år och förra året har vi valt att utesluta resultaten för dimensionerna Digitalt först respektive Proaktivitet eftersom enkätfrågor som på ett bra sätt återspeglar syftet med dessa dimensioner saknas i vår enkät (Figur 26).

De enda tydliga förändringarna som har skett under perioden 2021–2023 är att det genomsnittliga värdet för datadriven och öppenhet som standard har en svagt ökande trend medan användardrivnet tvärtom har en svagt nedåtgående trend. Förvaltningen som en plattform ökade med sju procentenheter under 2022 men gick sedan tillbaka igen 2023. En stor del av ökningen har skett i de myndigheter som presterar bäst (p90), där drygt 60% av dessa myndigheter är desamma 2023 som 2022. Detta innebär alltså att de redan högpresterande inom dimensionen förvaltningen som en plattform presterar ännu bättre, medan den stora massan av svarande myndigheter uppvisar en mindre ökning.

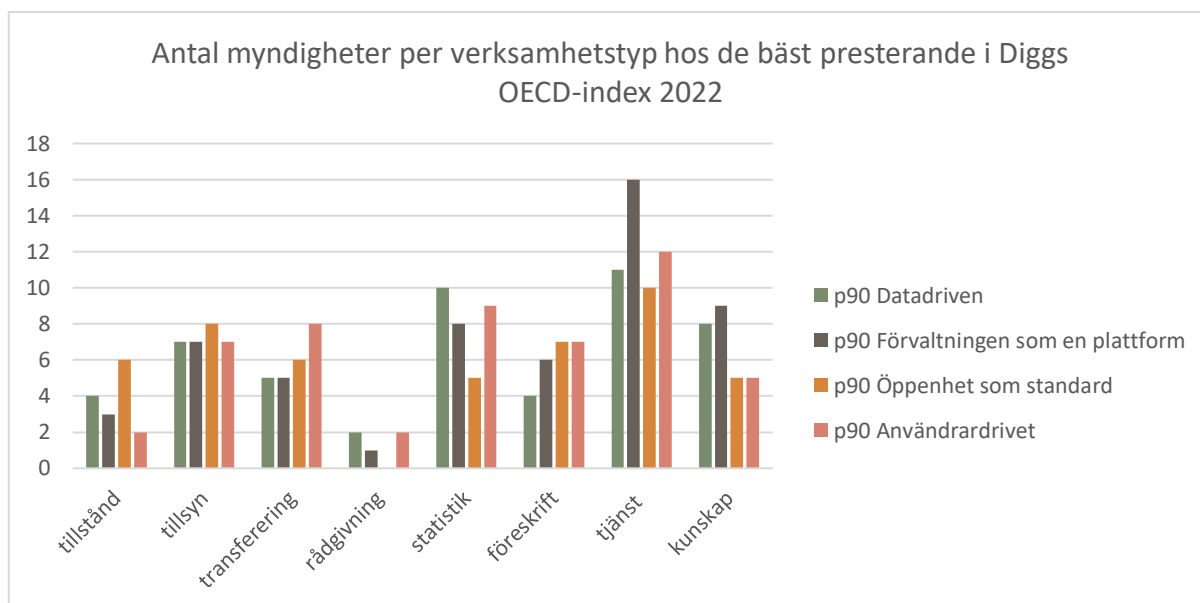
Figur 26. Medelvärde för Diggs OECD-index för åren 2021, 2022 och 2023.

Medelvärde för Diggs OECD-index för åren 2021-2023 - Tabell

En jämförelse mellan de bäst presterande myndigheterna (p90) inom respektive delindex och klassificeringen av myndigheternas olika verksamhetstyper⁵¹ visar att tjänsteproducerande myndigheter presterar högst i samtliga delindex, och särskilt i förvaltningen som en plattform, såväl 2022 som 2023 (Figur 27 och Figur 28).

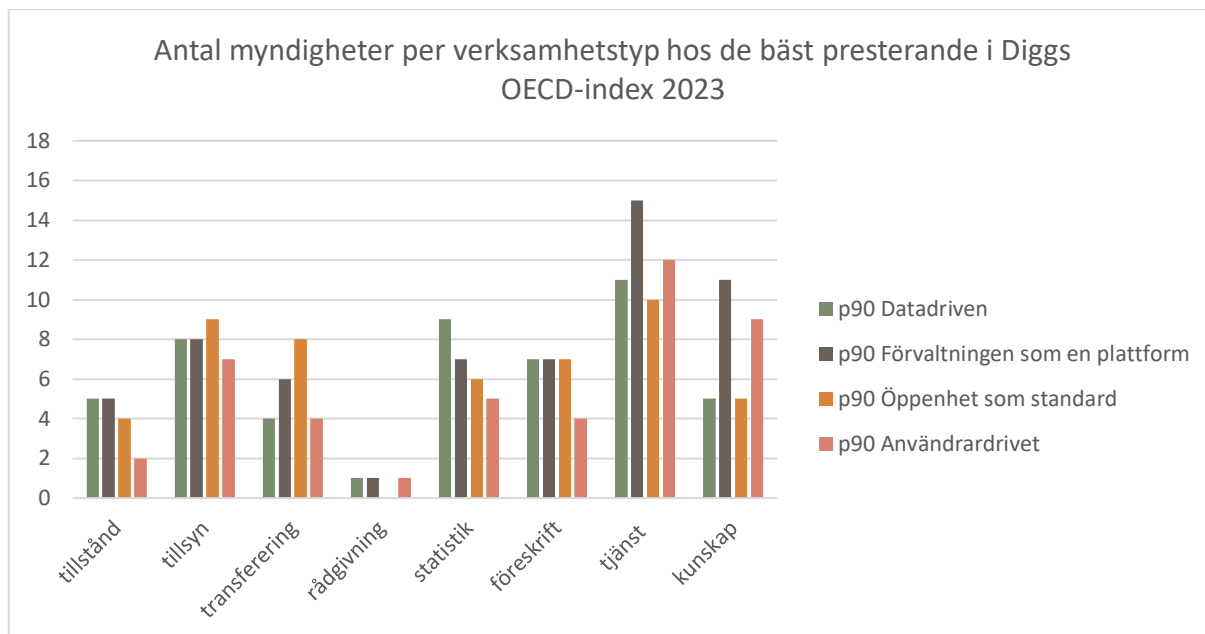
Figur 27. Antal myndigheter per verksamhetstyp hos de bäst presterande (p90) i Diggs OECD-index 2022.

⁵¹ Bilaga 2 Klassificering av statliga myndigheter (digg.se) (besökt 2024-09-12).

Antal myndigheter per verksamhetstyp hos de bäst presterande (p90) i Diggs OECD-index 2022 - Tabell

Figur 28. Antal myndigheter per verksamhetstyp hos de bäst presterande (p90) i Diggs OECD-index 2023.

Antal myndigheter per verksamhetstyp hos de bäst presterande (p90) i Diggs OECD-index 2023 - Tabell

I bilaga 1 redovisas vilka frågor som ingår i vårt OECD-index.

3.7 Medskapandeindex

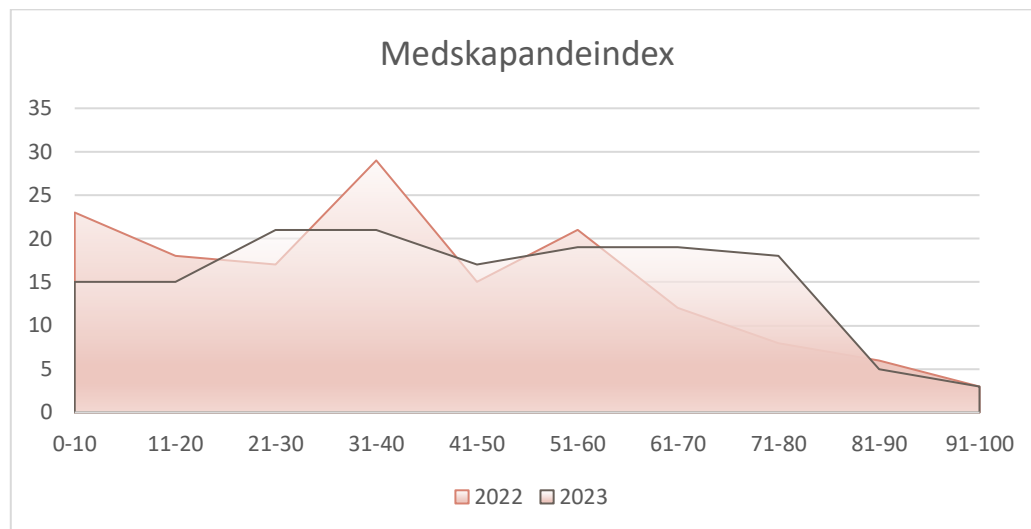
I den dimension i OECD:s Digital Government Index som kallas *Government as a platform* (förvaltningen som en plattform), ingår medskapande som ett viktigt perspektiv. Mot bakgrund av att vi i förra årets rapport konstaterade att de statliga myndigheterna fick låga resultat i just denna dimension, som dessutom är viktig för det lite styvmoderligt behandlade öppenhetsmålet, kompletterade vi årets enkät med frågor med bäring på några olika aspekter av medskapande. Medskapandeindexet berör frågor som möjlighet till digitalt deltagande och samskapande i några olika situationer, möjlighet att lämna synpunkter samt digital hjälp till medborgare att hantera rättigheter och skyldigheter. Dessutom ingår frågan om i vilken omfattning och på vilket sätt myndigheten tar hänsyn till målgruppernas behov i medskapandeindexet.

Myndigheterna uppvisar stor spridning i resultatet av medskapandeindexet (Figur 29).

Den avgörande faktorn för ett högt medskapandeindex verkar, föga förvånande, vara medborgarkontakt. Dessutom, bland de myndigheter som har medborgarkontakt får myndigheter med tillstånds- respektive transfereringsverksamhet högst värden (Figur 30 och Figur 31). För år 2023 så har medborgarkontakten tagit fart. Inte bara för de myndigheter som uppenbart har hög medborgarkontakt utan över hela

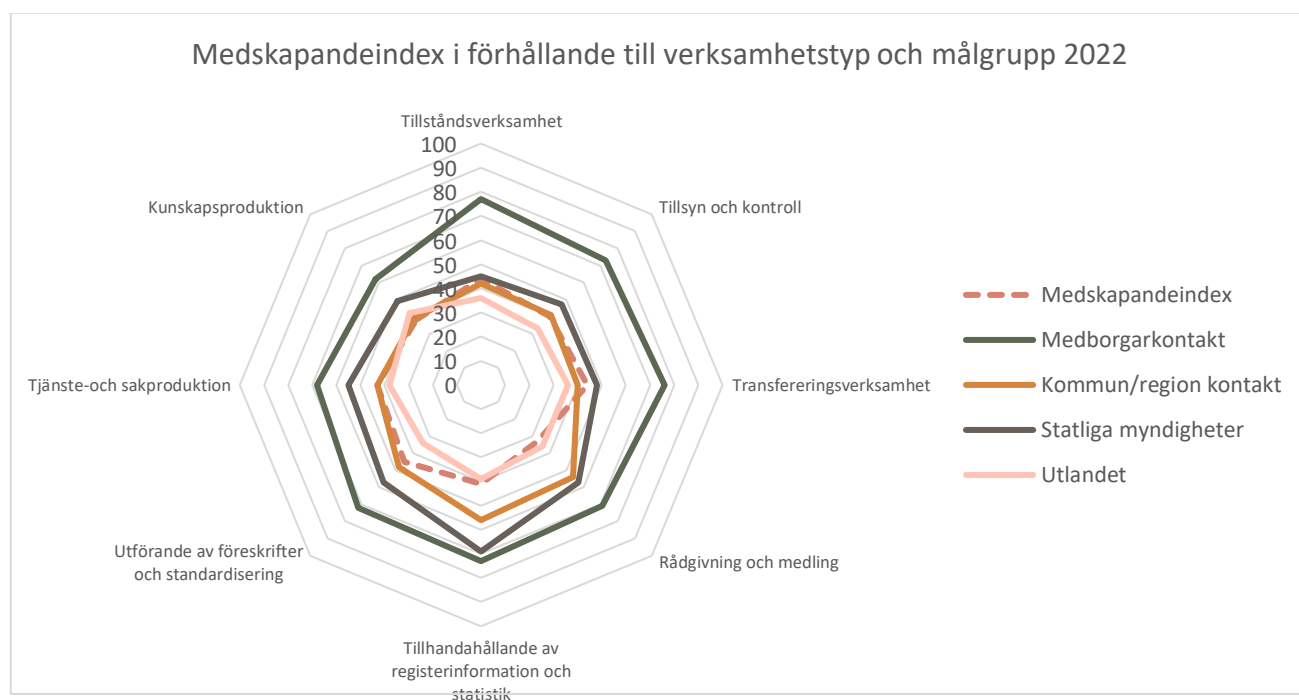
verksamhetslinjen. År 2022 var spridningen stor mellan verksamhetsområdena och deras målgrupper. Den har avsevärt minskat under 2023 för alla verksamhetsgrupper.

Figur 29. Medskapandeindex, antal myndigheter per indexintervall, 2022 och 2023.

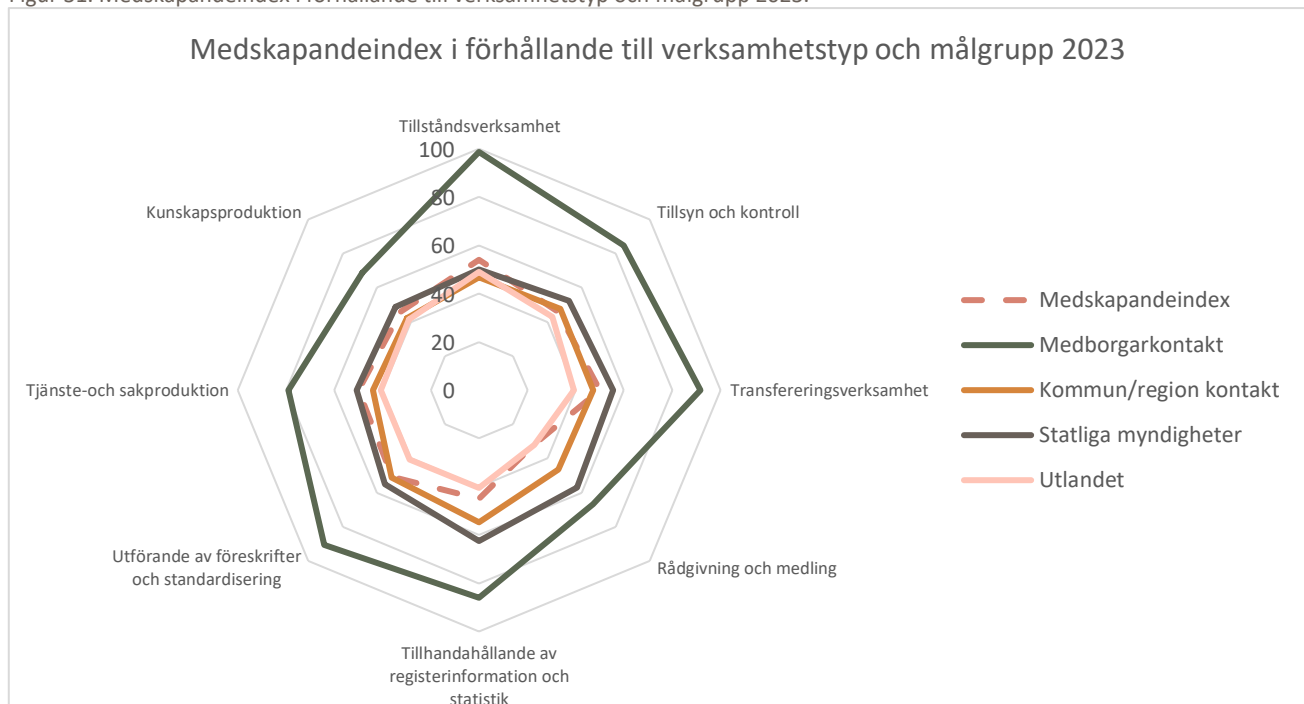
Medskapandeindex, antal myndigheter per indexintervall, 2022 och 2023 – Tabell

Figur 30. Medskapandeindex i förhållande till verksamhetstyp och målgrupp 2022.

Medskapandeindex i förhållande till verksamhetstyp och målgrupp, 2022 - Tabell

Figur 31. Medskapandeindex i förhållande till verksamhetstyp och målgrupp 2023.

Medskapandeindex i förhållande till verksamhetstyp och målgrupp, 2023 - Tabell

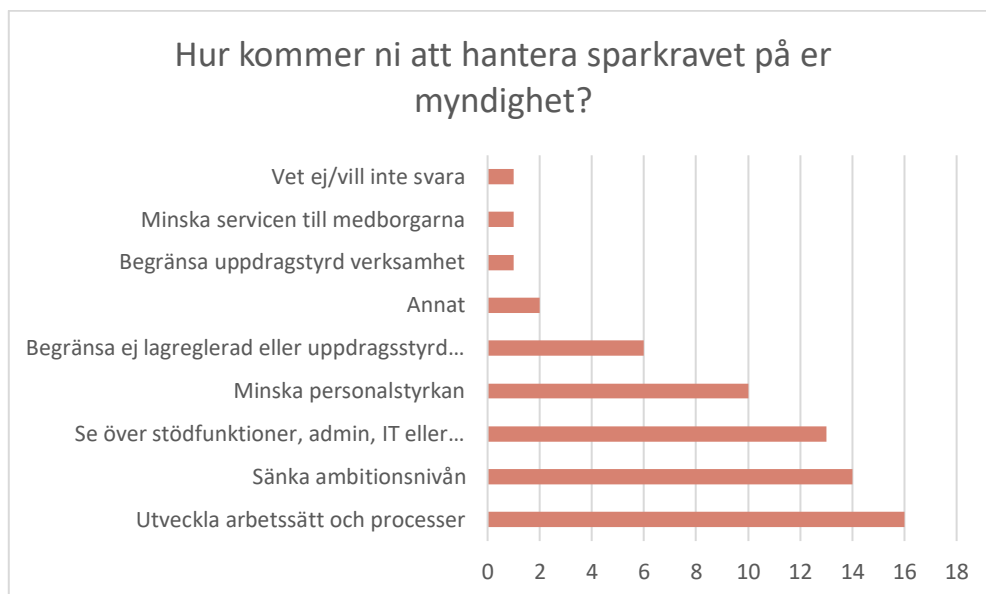
I bilaga 1 redovisas vilka frågor som ingår i vårt medskapandeindex.

4 Analys

Från 2020 till 2023 har det skett små men signifikanta förändringar i hur det digitala perspektivet på verksamheten och hur digitala verktyg används och värderas inom den offentliga förvaltningen. Trots framsteg är det många områden som kräver fortsatt fokus, inte minst när det gäller de uppgifter som Digg ska stödja och samordna inom ramen för den förvaltningsgemensamma digitaliseringen.

Undersökningsperioden har kantats av en pandemi, Rysslands invasion av Ukraina samt ekonomisk inbromsning. Myndigheterna tycks dock ha klarat sig bra med lite olika angreppssätt. Altinget genomförde i december 2023 en enkät om det generella besparingskravets konsekvenser.⁵² Enkäten skickades ut till de 30 största myndigheterna (med flest årsarbetskrafter) som omfattades av sparkravet och har besvarats av myndigheternas generaldirektör, ekonomichef eller motsvarande tjänsteman (Figur 32). Sammanlagt 21 myndigheter svarade på enkäten.⁵³

Figur 32. Svar från de 30 största myndigheterna på Altingets enkät om det generella besparingskravets konsekvenser.

Det generella besparingskravets konsekvenser - Tabell

Myndigheternas fritextsvar ger bland annat uttryck för följande:

- Många myndigheter uppger, i enlighet med regeringens önskan, att de kommer att arbeta för att utveckla arbetssätt och processer för att hantera besparingarna. Flera ser även över stödfunktioner som administration, IT och liknande.

⁵² Regeringen föreslår åtgärder för att effektivisera statsförvaltningen - Regeringen.se (besökt 2024-09-03) och Ytterligare nedskärningar på Försäkringskassan | Publikt (besökt 2024-09-03).

⁵³ Se "Så hanterar myndigheterna regeringens sparkrav" <https://www.altinget.se/artikel/saa-hanterar-myndigheterna-regeringens-sparkrav> (besökt 2024-08-28).

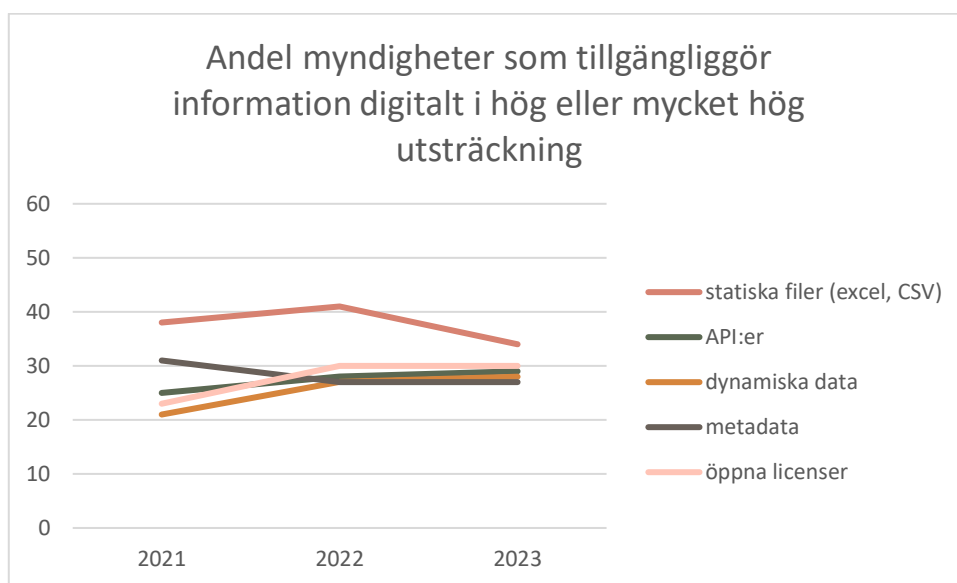
- Bland de svarande finns också myndigheter som uppger att servicen till medborgarna kommer minska
- En myndighet anger i sitt fritextsvar att "Det gjorde ju såklart att vi sett över arbetssätt och försökt satsa mer på kärnverksamheten, där stödverksamhet behövt stå tillbaka."
- 80 procent av de svarande vill *inte* se tydligare instruktioner från politiken när regeringen vill genomföra en besparing.

Resultaten för hur myndigheterna anger att de kommer hantera sparkravet pekar på att digitalisering och utveckling av nya arbetssätt anses vara bland de mest prioriterade åtgärderna. Här blir det därför intressant att undersöka i vilken utsträckning myndigheterna arbetat med dessa aspekter redan innan sparkravet infördes.

4.1 God dataförvaltning kan bidra till den förvaltningsgemensamma utvecklingen

Några av de aspekter av digitaliseringen som ingår i Diggs uppgift att stödja och samordna den förvaltningsgemensamma digitaliseringen fångas av Digg-indexet. Detta index är det enda av Diggs ursprungliga fyra index (de klassiska) som har en uppåtgående trend. Övriga tre index, teknologiindex, mognadsindex och samverkansindex, har samtliga en horisontell trend, det vill säga att det för dessa tre index inte finns någon vare sig tydlig eller konstant upp- eller nedgång över åren. Detta kan tyda på att myndigheterna ser den gemensamma utvecklingen av digitaliseringen som viktig. När vi analyserar de enskilda frågorna i indexet så framkommer det att det är svaren på till exempel frågor som berör publikation av dynamiska data och tillgängliggörande av information via API:er samt tillgängliggörande av vissa typer av öppna data som driver indexuppgången (Figur 33). Delning av data på detta vis kräver bland annat god dataförvaltning och myndigheterna kan då också bidra till den förvaltningsgemensamma utvecklingen. En vidare tolkning kan dessutom vara att det som gynnar den egna myndighetens digitala utveckling också är viktigt för den förvaltningsgemensamma utvecklingen.

Figur 33. Andel myndigheter som tillgängliggör information digitalt i hög eller mycket hög utsträckning, 2021-2023.

Andel myndigheter som tillgängliggör information digitalt i hög eller mycket hög utsträckning - Tabell

Våra klassiska index (med undantag för teknologiindexet) har en trend med en ökande spridning bland myndigheterna. Den stora ansamlingen av myndigheter i mitten av skalan har försvunnit till fördel för några som är bättre medan några också är sämre. Även medskapandeindexet som nu redovisats två år i följd visar samma tendens till större spridning.

4.2 Storleken spelar roll – till fördel för de mindre myndigheterna

Storleken på de svarande myndigheterna mäts i antalet årsarbetskrafter. Större myndigheter har mer resurser att lägga på den interna digitala utvecklingen. Men det sker en tydlig förändring med avseende på de fyra indexen i alla storleksklasser, i de största myndigheterna ökar indexnivån kontinuerligt, men det är de minsta myndigheterna som tar de största förbättringskliven. Detta skulle kunna förklaras av att mindre myndigheter startat på en lägre nivå och därmed har haft fler "lätta" förbättringar att genomföra. En annan tangerande förklaring kan vara att nyttan är störst i början av den digitala utvecklingen.

I likhet med utredningen om interoperabilitet vid datadelning (interoperabilitetsutredningen), bedömer vi att en hög digital mognad generellt sett ger bättre förutsättningar att direkt kunna tillgodogöra sig nyttorna av en ökad interoperabilitetsstyrning.⁵⁴ Däremot bedömer vi, mot bakgrund av våra resultat, att

⁵⁴ En reform för datadelning, SOU 2023:96 (regeringen.se), s 261 (besökt 2024-09-12).

de mindre mogna aktörerna troligen har lättare att ta till sig sådan styrning och accelerera sin digitala verksamhetsutveckling i riktning mot ökad interoperabilitet (förvaltningsgemensam digitalisering). I motsats till interoperabilitetsutredningen, är vår bedömning att de som redan ligger långt framme i många fall har utvecklat egna lösningar, snarare än att de har anslutit till gemensamma sådana, varför en omställning mot det förvaltningsgemensamma kan förväntas medföra både högre tekniska omställningskostnader och ett visst motstånd i verksamheten. Det är vidare vanskligt för förståelsen av digitaliseringen inom offentlig sektor att likt interoperabilitetsutredningens slutsatser dela offentliga aktörer i en tregradig skala på digital mognad från låg till mellan och hög.⁵⁵ Dels eftersom digitaliseringens förutsättningar och utveckling inte låter sig delas in så enkelt, sett utifrån att offentlig sektor har olika typer av verksamhetsområden och kärnuppdrag,⁵⁶ dels att resultatet för den digitala utvecklingen kan sprida sig på olika sätt för myndigheterna beroende på deras storlek och vilka delar av digitaliseringen man undersöker. I det senare fallet har Digg exempelvis genom åren upprepade gånger diskuterat resultatet om hur en grupp med större myndigheter drivs av olika incitament för digitaliseringen och får ett slags resultat i de olika indexen, medan mindre myndigheter med andra förutsättningar och syften presterar bättre och annorlunda i andra index.⁵⁷

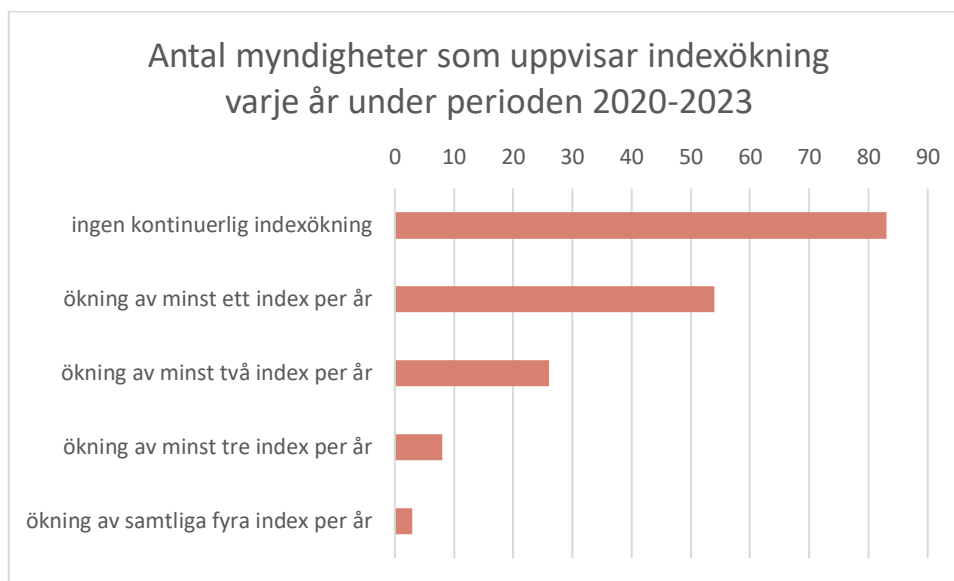
Tre myndigheter (Tillväxtanalys, Vetenskapsrådet och Spelinspektionen) har ökat i alla våra fyra klassiska index varje mätår under perioden 2020 till 2023 (Figur 34). Majoriteten av myndigheterna har dock gått upp och ner i indexen över åren. Vissa myndigheter har tagit stora kliv i något eller några index, andra har haft en mer horisontell trend. Vissa har haft en delvis vikande trend.

⁵⁵ Se [En reform för datadelning, SOU 2023:96 \(regeringen.se\)](#) s. 260-261 (besökt 2024-09-03).

⁵⁶ Se exempelvis resultat för medskapandentex i förhållande till verksamhetstyp och målgrupp i [Uppföljning av statliga myndigheters digitalisering 2022 | Digg](#) s. 40, och de bäst presterande myndigheterna fördelat per verksamhetsområde på mognadsindexet i [Uppföljning av statliga myndigheters digitalisering 2020 | Digg](#), s. 32 (besökta 2024-09-12).

⁵⁷ Se exempelvis sammanfattningen i [Uppföljning av statliga myndigheters digitalisering 2021 | Digg](#) (besökt 2024-09-12).

Figur 34. Antal myndigheter som uppvisar indexökning varje år under perioden 2020-2023.

Antal myndigheter som uppvisar indexökning varje år - Tabell

4.3 Styrning sporrar den digitala utvecklingen

Det finns en tydlig trend att de externa incitamenten (till exempel instruktion, regleringsbrev och/eller regeringsuppdrag) har ökat mer i betydelse än de interna incitamenten (till exempel resultat av uppföljningsarbete eller nyttokalkyler, eller att digital verksamhetsutveckling ingår som en naturlig del i verksamheten). Samtidigt har de myndigheter som anger att deras arbete med digital verksamhetsutveckling *inte* följs upp i myndighetsdialogen minskat med knappt 10 procentenheter under åren 2020–2023. Vi konstaterar också att de myndigheter som anger att något av de externa incitamenten⁵⁸ i mycket hög utsträckning skapar incitament för digital verksamhetsutveckling också uppvisar höga siffror för både mognads- och Digg-indexen. En kombination av både starka externa och interna incitament gynnar förstås utvecklingen mest. Myndigheterna blir mer och mer styrda av regleringsbrev och regeringsuppdrag under åren 2020–2023, något som således borde påverka utvecklingen positivt. År 2020 styrde instruktioner, EU-förordningar och internt uppföljningsarbete mer. Det vanligast uppgivna incitamentet, både under 2020 och 2023, är att utvecklingsarbetet ingår som en naturlig del i verksamheten.

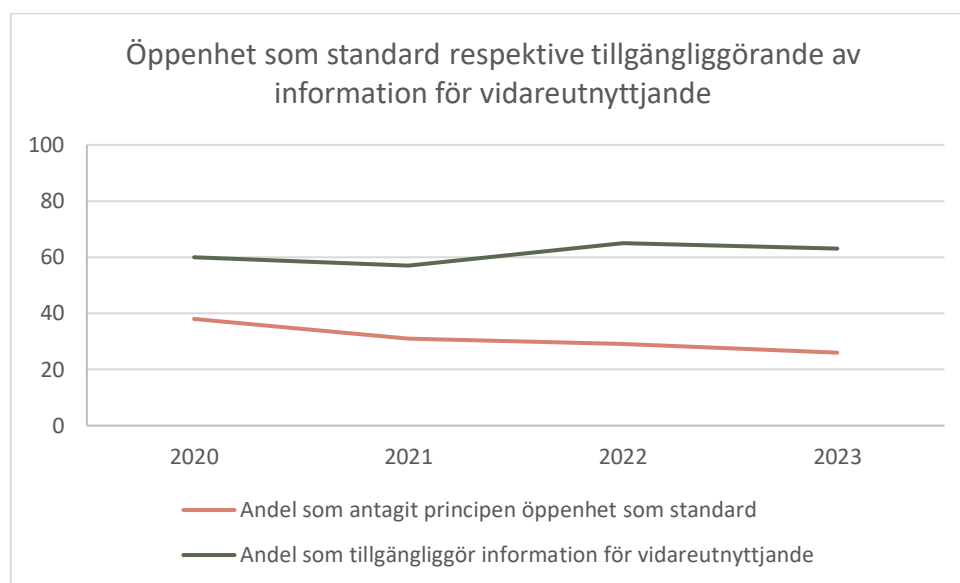
4.4 Öppenheten minskar

Trenden för öppna och delade data är att myndigheterna blir mindre och mindre öppna, där tillgängliggörandet av data för vidareutnyttjande övergår från öppna data till delade data (där datadelningen begränsas av avtal, villkor eller avgifter). Det finns också en negativ trend kopplat till om myndigheterna underlättar för andra offentliga

⁵⁸ Instruktion, regleringsbrev, regeringsuppdrag respektive EU-förordningar

aktörer att återanvända det interna digitala utvecklingsarbetet. Det är fortfarande vanligast att dela med sig av kravspecifikationer eller andra typer av underlag till specifika aktörer på förfrågan. Minskande öppenhet visar sig också genom att andelen myndigheter som anger att de antagit principen "öppet som standard" har minskat från 38 % år 2020 till 26 % 2023. De som tillgängliggör data för vidareutnyttjande uppvisar i stället en horisontell trend kring 60% av de svarande myndigheterna (Figur 35). Att till exempel öppet publicera kravspecifikationer eller andra underlag, eller att erbjuda samverkan och samarbete för vidareutveckling av digitala lösningar, har också minskat mellan 2020 och 2023.

Figur 35. Andel myndigheter som har antagit principen öppenhet som standard respektive tillgängliggör digital information för vidareutnyttjande.

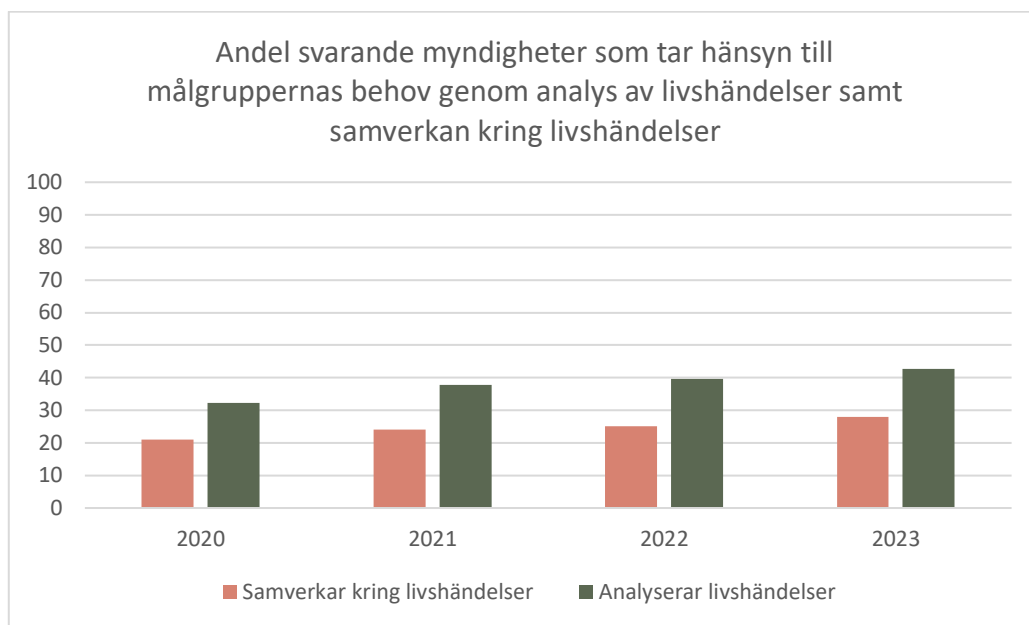
Öppenhet som standard respektive tillgängliggörande av information för vidareutnyttjande - Tabell

4.5 Den statliga förvaltningen behöver kompetens om livshändelseanalys

Vad gäller att ta hänsyn till målgruppernas behov finns det tydliga trender. Att myndigheterna analyserar livshändelser är positivt ökande från år till år medan övriga sätt att ta hänsyn till målgrupperna (NKI, involvera målgrupperna eller i övrigt samla in data från dem) har en horisontell trend. Det kan också nämnas att samverkan kring utvecklingen av analys av livshändelser ökar och även den har en positiv trend över åren 2020-2023. Samtidigt är det betydligt färre som samverkar kring livshändelseanalys jämfört med de som anger att de genomför livshändelseanalyser (Figur 36). 47% av de svarande myndigheterna menar också att samverkan genom analys av livshändelseperspektiv *inte* är relevant för deras verksamhet. Detta kan ställas mot att endast 18 % av myndigheterna anger att de *inte* erbjuder varken digital eller analog service till någon av målgrupperna privatpersoner, företag och/eller intresseorganisationer. Summan av dessa observationer är en tydlig indikation på att

det krävs en bred kompetenshöjning inom området livshändelseanalys i den statliga förvaltningen.

Figur 36. Andel svarande myndigheter som tar hänsyn till målgruppernas behov genom analys av livshändelser samt samverkan kring livshändelser

Analys av livshändelser och samverkan kring livshändelser - Tabell

4.6 Finansiering största hindret mot digital verksamhetsutveckling

Trenden för hinder för digital verksamhetsutveckling är att upplevelsen av dessa ökar i princip rakt över linjen, med finansiering som det odelat största hindret. Nationell styrning, samverkan, standarder, lagar och regler, finansiering och incitament ses som stadigt ökande hinder för utvecklingen medan den interna styrningen och kompetenstillgången har en mera horisontell trend. En potentiell tolkning kan vara att det som lättare går att påverka, det vill säga de interna angelägenheterna, också lättare kan hanteras eller kännas lättare att hantera och därmed upplevas som mindre hindrande än externa faktorer.

Det finns en signifikant relation mellan de myndigheter som att bedömer att de lyckas mycket bra med sin digitala verksamhetsutveckling och mognadsindexet. De som anger att de har lyckats mycket bra med sin digitala verksamhetsutveckling återfinns också bland de bästa 10 % (p90) i mognadsindexet. Detta gäller såväl då vi jämför samma år (tvärsnittsstudie; 2023 mot 2023) men också longitudinellt då vi jämför samma myndigheter mellan olika tidpunkter (2020 mot 2023).

De svenska förvaltningsmyndigheterna har anpassat sig efter de yttre utmaningarna. Hindren för myndigheternas digitala verksamhetsutveckling upplevs öka samtidigt som myndigheterna presterar bättre och bättre med avseende på det index som fångar strävan om det förvaltningsgemensamma (Digg-indexet). Det finns också en

tydlig trend där myndigheterna år 2020 var nöjda med att introducera standardprodukter och utveckla interna processer till en ökad benägenhet att implementera och experimentera med nya tekniker som artificiell intelligens och automatiserade beslutssystem.

4.7 Hur drivs den digitala förvaltningen framåt?

Den externa styrningen ökar (regleringsbrev och regeringsuppdrag) mest, men i kombination med internt styrningsarbete blir resultaten för våra fyra klassiska index bättre, även om det finns tendenser till ökad fragmentering. Förutom incitament och styrning så påverkar den interna drivkraften myndigheternas digitala utveckling. Den ledningsform som ger bäst resultat i samtliga index är att den högsta ledningen driver den digitala verksamhetsutvecklingen. Dessvärre är det dock denna ledningsform som också uppvisar en tydlig minskning under 2023. Det vanligaste är fortfarande att den digitala utvecklingen drivs integrerat av kärnverksamhet och IT. Samtidigt är trenden mot minskad öppenhet tydlig, både vad gäller att dela öppna data, att underlätta för andra att återanvända underlag eller erbjuda samverkan vid utveckling av digitala lösningar.

5 Diggs reflektioner

I inledningen till denna rapport ställde vi frågan om det är uthållighet som vinner när den digitala förvaltningen ska utvecklas. Den frågan ställdes mot bakgrund av att utvecklingen tycks gå långsamt sett till helhetsbilden av myndigheternas digitalisering och att uthållighet krävs för att driva arbetet vidare. Myndigheterna behöver inte bara vara ihärdiga utan måste också arbeta tillsammans för det allmännas bästa. I analysdelen lyfte vi fram och tolkade närmare på hur detta har utvecklats över tid och konstaterade också tendenser till ett skifte mot mer fokus på det interna perspektivet.

5.1 Gemensamt eller var och en för sig – åt vilket håll går den digitala förvaltningstrenden?

1 § Myndigheten för digital förvaltning ska samordna och stödja den förvaltningsgemensamma digitaliseringen i syfte att göra den offentliga förvaltningen mer effektiv och ändamålsenlig.⁵⁹

Det första stycket i Diggs instruktion anger myndighetens centrala ansvar i arbetet mot en mer förvaltningsgemensam digitalisering. Huvudsyftet är att skapa samhällsnytta såväl som en effektivare offentlig service, bättre tillgänglighet i offentliga tjänster som når fler personer och en större öppenhet för bättre deltagande och insyn för medborgare och företag, samtidigt som effektiviteten i den offentliga förvaltningen förväntas öka. Ryggraden i den förvaltningsgemensamma digitaliseringen är Sveriges digitala infrastruktur (Ena) som Digg ansvarar för. Regeringen har nyligen uppmärksammat vikten av detta arbete i ett regeringsuppdrag om hur Ena ska utvecklas och förvaltas till 2030.⁶⁰

Utvecklingen av en samordnad och mer effektiv styrning av digitaliseringen i staten och nationella digitala tjänster inom offentlig sektor var länge eftersatt och utgjorde ett av de tungt vägande skälen inför bildandet av Digg 2018. Behovet av en mer samordnad och effektiv styrning av digitaliseringen har också förts fram från olika statliga utredningar i Sverige under en längre tid.⁶¹ Digitaliseringen är en av flera tvärssektoriella frågor inom förvaltningen, som ställer krav på att styrningen är sammanhållen. Detta innebär att denna måste utgå från ett helhetsperspektiv snarare än utifrån enskilda sakfrågor eller specifika myndigheter.⁶² Liksom Statskontoret konstaterar, är även hållbarhet ett område som har en tvärssektoriell karaktär, och härvid har exempelvis utredningen om att genomföra Agenda 2030 och FN:s globala mål för hållbar utveckling nationellt pekat på att de miljömässiga, sociala och

⁵⁹ [Förordning \(2018:1486\) med instruktion för Myndigheten för digital förvaltning | Sveriges riksdag \(riksdagen.se\)](#) (besökt 2024-06-28).

⁶⁰ [Uppdrag till Myndigheten för digital förvaltning att utreda hur Sveriges digitala infrastruktur bör utvecklas och förvaltas.pdf \(digg.se\)](#) (besökt 2024-06-28).

⁶¹ Se till exempel hänvisningar till Riksrevisionen och Ekonomistyrningsverket sidorna 89 ff. i [digitalforvaltning.nu, SOU 2017:23 \(regeringen.se\)](#) (besökt 2024-06-28).

⁶² [Regeringens styrning i tvärssektoriella frågor - En studie om erfarenheter och utvecklingsmöjligheter \(statskontoret.se\)](#) (besökt 2024-09-12).

ekonomiska dimensionerna i Agenda 2030 är inbördes beroende, men att de ofta hanteras separat. Det finns inget övergripande råd eller någon annan aktör som utvärderar politiken utifrån samtliga dessa tre dimensioner av hållbar utveckling.⁶³ Precis som konstateras i utredningen är det förmågan att organisera för en hållbar utveckling där målkonflikter och målsynergier mellan och inom olika politikområden som behöver synliggöras och hanteras för att kunna öka takten i omställningen till ett hållbart samhälle,⁶⁴ och digitaliseringen av offentlig förvaltning kan sägas kännetecknas av liknande utmaningar.

5.2 Ökad styrning mot minskande samverkan

Förstärkningen av Ena är ett tydligt försök att skapa en mer samordnad och effektiv styrning av digitaliseringen i staten, och hänger samman med målet från EU om att skapa en sammanhållen digital förvaltning under begreppet ”Myndigheterna som plattform”.⁶⁵ Detta innebär att en framgångsrik digitalisering av offentlig förvaltning kräver en högre grad av interoperabilitet där myndigheters kärnprocesser enkelt kan samspela i utbyte av grunddata och tjänster.⁶⁶ En användarvänlig och effektiv offentlig förvaltning bör också karakteriseras av exempelvis sömlösa tjänster utifrån från människors behov. Det här handlar därför om att områden som allmänna förvaltningsreformer, innovationspolitik, demokratifrågor men också hållbarhet och digital inkludering som behöver samspela och sammankopplas.

Vidare kan tilläggas att för OECD är begreppet ”government as a plattform” en av sex dimensioner för en modern digital förvaltning.⁶⁷ Digg har applicerat OECD:s begrepp förvaltning som plattform med hjälp av ett urval av de enkätfrågor som är framtagna för att mäta digitaliseringen inom statliga förvaltning i Sverige och konstaterar 2021 att

Det låga resultatet i dimensionen förvaltningen som en plattform innebär bland annat att myndigheter endast i mindre utsträckning samverkar kring, och inte återbrukar, förvaltningsgemensamma (eller varandras) tjänster eller andra underlag. Det innebär också att de exempelvis inte erbjuder externa parter gränssnitt för sina tjänster eller att de inte öppet publicerar underlag och/eller arkitekturmönster.⁶⁸

5.3 Utmanande att styra mot förvaltningsgemensam digitalisering

Att styra och utveckla Sveriges digitala förvaltning för gemensamma ändamål har särskilt svåra utmaningar då området digitalisering, som Statskontoret framhåller, är

⁶³ regeringen.se/contentassets/0aae602e10a54ccb06f7d0ac7b14dc5/omstallningen-kraver-systemforandringar-och-mobilisering-nu_kn2024_00828/ (besökt 2024-08-28)

⁶⁴ [Organisera för hållbar utveckling \(regeringen.se\)](#) (besökt 2024-08-28).

⁶⁵ [resource.html \(europa.eu\)](#) (besökt 2024-06-28).

⁶⁶ [Digitala Sverige 2022 \(digg.se\)](#) s. 39 (besökt 2024-08-19)

⁶⁷ Se [The OECD Digital Government Policy Framework | OECD](#) (besökt 2024-09-03)

⁶⁸ [Uppföljning av statliga myndigheters digitalisering 2021 | Digg](#) s. 31 (besökt 2024-09-12) se även kapitel fyra om Interoperabilitet vid datadelning i [En reform för datadelning, SOU 2023:96 \(regeringen.se\)](#) (besökt 2024-09-06).

en tvärsektoriell fråga. Det innebär att digitaliseringen kräver ”insatser inom flera olika verksamhetsområden och regelkomplex för att politiken ska förverkligas.”⁶⁹ Ett sätt att hantera digitaliseringens tvärsektoriella karaktär har varit att bilda Digg och satsa på utvecklingen av den förvaltningsgemensamma infrastrukturen, Ena. Regeringen ställer dessutom krav på samverkan mellan myndigheterna via olika regeringsuppdrag.⁷⁰ Samtidigt är det frivilligt för myndigheterna ansluta till Ena.

Även om det kan framstå som rationellt och finns ett stort behov av att samordna den digitala förvaltningen, kan förvaltningspolitiken förändras över tid och påverkas av olika strömningar och på så vis skapa motstående tendenser. Två olika sidor av detta mynt är att å ena sidan främja ”kärnverksamhetsanpassad” styrning där myndigheten får utveckla sin egen verksamhet, och å andra sidan viljan att skapa en mer sammanhållen förvaltning via att styra utifrån ett koncernperspektiv.⁷¹ Den förra typen av styrning ger mer utrymme för den egna myndigheten att fokusera på sina kärnfrågor och processer, medan regeringen kan få mer och bredare genomslag för sin politik i koncernstyrningen genom att ställa samlade krav på flera myndigheter i form av till exempel bättre service.⁷²

Andra exempel på att skapa förvaltningsgemensamma synergier är att slå samman olika myndigheter i syfte att både renodla uppgifter och samtidigt få förvaltningsgemensamma effekter. Ett exempel på detta är från transportområdet, med bildandet av Transportstyrelsen 2009 respektive Trafikverket och Trafikanalys 2010.⁷³ Mer dagsaktuella exempel finns i förslagen från Produktivitetskommissionen som anger stora potentialer i att förenkla, förbättra och effektivisera tillstånds- och tillsynsprocesser via bättre samordning och att det på sikt bör ”införas en tillstånds- och tillsynsmyndighet.”⁷⁴ Tillsammans med det nya uppdraget till Ena kan dessa typer av regeringsinitiativ tyda på en samtida trend mot att i större utsträckning vilja gå mot förvaltningsgemensamma lösningar, där Diggs klassificeringsstruktur med fokus på gemensamma verksamhetstyper (se avsnitt 1.4.1) skulle kunna understödja såväl analys som uppföljning. Det kan dock diskuteras om organisering i ”tvärgående” myndigheter ligger i linje med och utnyttjar den möjlighet till flexibilitet som finns inbyggd i den svenska förvaltningsmodellen.⁷⁵

Diggs uppföljning av de statliga myndigheternas digitalisering handlar till viss del om att följa den föregående nämnda tendensen med fokus på hur det förvaltningsgemensamma arbetet utvecklas, till exempel i vilken utsträckning myndigheter samverkar och delar med sig av gemensamma arbetsätt, tjänster, data

⁶⁹ [Regeringens styrning i tvärsektoriella frågor - En studie om erfarenheter och utvecklingsmöjligheter \(statskontoret.se\)](#) s. 9 (besökt 2024-06-28).

⁷⁰ Se till exempel [Beslutsdokument \(regeringen.se\)](#) om regeringsuppdrag till Lantmäteriet att ta fram ett förslag till färdplan för att fortsätta digitalisera samhällsbyggnadsprocessen (besökt 2024-09-01)

⁷¹ [Förvaltningspolitik i förändring – långsiktiga utvecklingstendenser och strategiska utvecklingsbehov \(statskontoret.se\)](#) s. 24 (besökt 2024-06-28).

⁷² *Ibid.*

⁷³ [Nya myndigheter på transportområdet – fördiupningsfrågor för uppföljning av Trafikverket och Transportstyrelsen \(statskontoret.se\)](#) (besökt 2024-06-28).

⁷⁴ [Goda möjligheter till ökat välbefinnande, SOU 2024:29 \(regeringen.se\)](#) s. 250 (besökt 2024-06-28).

⁷⁵ Se Diggs arbete med [Digitalisering för förvaltningsgemensam nytta | Digg](#) (besökt 2024-09-06).

eller andra komponenter. De stora fördelarna här är dels de potentiella effektivitets- och förenklingsmöjligheter som kan uppstå, dels att dessa också utgör krav från EU och förväntningar från OECD som Sverige förväntas leva upp till.

5.4 Sammanfattande slutsatser

Digitaliseringen av den statliga förvaltningen går framåt – men fortfarande långsamt. Det finns tendenser till ökad fragmentering och en växande slutenhet, samtidigt som samverkan står still. Besparingskrav och nya (inte minst globala) scenarier har ökat det interna fokuset och externa hinder upplevs som störst. Trots att våra index pekar på ett ökat fokus på användning av förvaltningsgemensamma och interoperabla komponenter kvarstår frågan om huruvida ”den genomsnittliga myndigheten” faktiskt drivs av en strävan mot det förvaltningsgemensamma, eller om det som gynnar den egna myndigheten också är viktigt för den förvaltningsgemensamma utvecklingen.

Samtidigt kan vi understryka att starka externa incitament ger positiva effekter på det förvaltningsgemensamma arbetet. Den externa styrningen har alltså stor (eller mycket stor) påverkan på hur det ska gå med den digitala transformationen i Sverige.

Vi vill därför återkomma till slutsatsen i vår uppföljningsrapport för undersökningsåret 2021.⁷⁶ Där konstaterade vi att de svenska digitaliseringssträvandena hade fokuserat på god, digital service på individnivå och intern digitalisering och systematik (intern effektivitet). Det perspektiv som utmanar dagens arbetssätt mest, som fokuserar på nytta både för samhälle och individ och som bjuder in till medskapande och insyn är eftersatt och det är i detta perspektiv som den digitala transformationen och moderniseringen av den svenska förvaltningen återfinns. OECD:s ramverk och modeller för modern digital förvaltning, tillsammans med EU:s digitaliseringspolitik, manar oss att utveckla de dimensioner där vi är svaga (som till exempel förvaltningen som plattform och öppenhet som standard). Våra resultat visar att vägen dit, åtminstone delvis, ligger i starkare styrning, men också i att utnyttja den svenska offentliga förvaltningens styrka: den öppna, demokratiska och etiska värdegrunden samt samarbetet mellan samhälle, stat och intresseorganisationer för att driva på förändring och utveckling. Det handlar om att realisera gemensamma samhällsnyttor och utnyttja de möjligheter som vår svenska förvaltningsmodell erbjuder. Det är den digitala transformationen som åstadkommer förändring på riktigt.

⁷⁶ [Uppföljning av statliga myndigheters digitalisering 2021 | Digg](#) (besökt 2024-09-01).

6 Bilaga Tabeller

6.1 Tidslinje över tema- och samlingsuppföljningar

2020	EU:s förväntningar
2021	Utmaningen från OECD
2022	Digitalt deltagande
2023	Trender och trendbrott
2024	Datadriven förvaltning (planerad)
2025	Ännu ej fastställd
2026	Ännu ej fastställd
2027	Ännu ej fastställd
2028	Trender och trendbrott

[Ta dig tillbaka till texten efter figur 1](#)

6.2 Förväntningar på digitaliseringen

Förväntningar på den svenska offentliga förvaltningen	Samhällets förväntningar på digitaliseringen
Horisontellt arbete/ Standardisering/ Interoperabilitet	Digital utveckling/ Digital hållbarhet
Öppenhet	Transparens/ Inflytande/ Användning
Säkerhet/ Kvalitet	Tillit/ Trygghet
Service/ Tillgänglighet	Enkelhet/ Inkludering

[Ta dig tillbaka till texten efter figur 2](#)

6.3 Enklare, öppnare, effektivare – mål som måste balanseras

Enklare ...från analog till digital service ...på individnivå	Share of individuals using the Internet to interact with public authorities: 91% OECD Going Digital Toolkit
Öppnare; ger digital transformation ...positiva samhällseffekter ...transparens ger möjlighet till extern kvalitetssäkring ...skapar helhetssyn	OECD Digital Government Index: 26 (maxvärde 100) OECD OURData Index: 24 (maxvärde 100)
Effektivare ...intern digitalisering och systematik ...myndighetens perspektiv	Bedömd effektivitet hos statliga myndigheter: 52 (maxvärde 100)

Figur 25 i rapporten för undersökningsår 2021.

[Ta dig tillbaka till texten efter figur 3](#)

6.4 Medelvärde för respektive index 2020, 2021, 2022 och 2023

Indexvärde	Teknologiindex	DIGG-index	Mognadsindex	Samverkansindex
2020	12	22	26	33
2021	21	27	25	28
2022	14	37	41	40
2023	17	39	42	39

[Ta dig tillbaka till texten efter figur 4](#)

6.5 Samtliga fyra index ställt mot myndigheter med olika antal årsarbetskrafter, 2023

Myndigheter med antal årsarbetskrafter	Genomsnittligt Teknologiindex	Genomsnittligt DIGG-index	Genomsnittligt Mognadsindex	Genomsnittligt Samverkansindex
10–50	3	24	34	26
51–100	7	35	36	31
101–500	16	42	42	38
501–1000	23	41	44	44
>1000	28	44	46	51

[Ta dig tillbaka till texten efter figur 5](#)

6.6 Samtliga fyra index per årsarbetskrafter, 2020-2023

Myndigheter med antal årsarbetskrafter	Genomsnittligt Teknologiindex	Genomsnittligt DIGG-index	Genomsnittligt Mognadsindex	Genomsnittligt Samverkansindex
10–50	4/4/2/3	11/15/22/24	16/17/31/34	20/16/23/26
51–100	5/10/6/7	23/27/34/35	26/22/39/36	28/23/33/31
101–500	12/22/13/16	26/30/40/42	27/36/43/42	33/31/41/38
501–1000	16/32/18/23	25/27/40/41	31/26/45/44	43/31/48/44
>1000	22/37/24/28	26/32/43/44	32/31/47/46	40/38/50/51

[Ta dig tillbaka till texten efter figur 6](#)

6.7 Medelvärde för respektive index för P90, alla och P10 för åren 2020 och 2023

Indexvärde	P90	Alla	P10
Teknologiindex	45/53	12/17	0/0
Digg-index	53/68	22/39	0/8
Mognadsindex	49/63	26/42	6/20
Samverkansindex	64/70	33/39	4/8

[Ta dig tillbaka till texten efter figur 7](#)

6.8 "Vem driver digitaliseringen?" 2020

	Teknologi-index	Digg-index	Mognads-index	Samverkans-index
Högsta ledningen	11	23	29	31
Särskild enhet/grupp	14	24	28	34
It-enhet/-avdelning	4	12	19	26
Integrerat kärnverksamhet/it	14	25	27	35
Utspritt	10	23	25	30
Annat sätt	15	20	25	37

[Ta dig tillbaka till texten efter figur 8](#)

6.9 "Vem driver digitaliseringen?" 2023

	Teknologi-index	Digg-index	Mognads-index	Samverkans-index
Högsta ledningen	23	51	51	50
Särskild enhet/grupp	14	36	41	34
It-enhet/-avdelning	12	28	37	30
Integrerat kärnverksamhet/it	18	41	43	42
Utspritt	14	37	37	38
Annat sätt	20	29	37	36

[Ta dig tillbaka till texten efter figur 9](#)

6.10 Vem driver den digitala verksamhetsutvecklingen åren 2020-2023?

	Procent 2020	Procent 2021	Procent 2022	Procent 2023
Annat sätt	9%	8%	7%	8%
It-enhet/-avdelning	8%	8%	7%	8%
Särskild enhet/grupp	12%	11%	12%	13%
Högsta ledningen	18%	23%	21%	14%
Utspritt	23%	21%	24%	23%
Integrerat kärnverksamhet/it	31%	27%	30%	34%

[Ta dig tillbaka till texten efter figur 10](#)

6.11 Vem driver i de största respektive minsta myndigheterna?

Andelar 2020 vs 2023

	<50	>1000
Högsta ledningen	13%/13%	14%/14%
Särskild enhet/grupp	21%/21%	11%/11%
It-enhet/-avdelning	13%/4%	6%/5%
Integrerat kärnverksamhet/it	17%/21%	31%/32%
Utspritt	25%/25%	26%/24%
Annat sätt	8%/13%	11%/14%
Bedriver ingen digital utv	4%/4%	0%/0%

[Ta dig tillbaka till texten efter figur 11](#)

6.12 Diggs mognadsindex kopplat till olika styrformer 2020

	P90	Övriga	P10
It-enhet/-avdelning	0%/0%	85%/92%	15%/8%
Utspritt	9%/3%	76%/83%	15%/14%
Särskild enhet/grupp	11%/5%	79%/84%	11%/11%
Integrerat kärnverksamhet/it	6%/10%	88%/86%	6%/4%
Högsta ledningen	22%/32%	74%/68%	4%/0%

[Ta dig tillbaka till texten efter figur 12](#)

6.13 Diggs mognadsindex kopplat till olika styrformer 2023

	P90	Övriga	P10
It-enhet/-avdelning	0%/0%	85%/92%	15%/8%
Utspritt	9%/3%	76%/83%	15%/14%
Särskild enhet/grupp	11%/5%	79%/84%	11%/11%
Integrerat kärnverksamhet/it	6%/10%	88%/86%	6%/4%
Högsta ledningen	22%/32%	74%/68%	4%/0%

[Ta dig tillbaka till texten efter figur 13](#)

6.14 Digg-indexet kopplat till olika styrformer 2020

	P90	Övriga	P10
It-enhet/-avdelning	0%/0%	69%/83%	31%/17%
Särskild enhet/grupp	6%/0%	78%/83%	17%/17%
Utspritt	12%/6%	76%/89%	12%/6%
Integrerat kärnverksamhet/it	10%/14%	83%/80%	6%/6%
Högsta ledningen	11%/18%	74%/77%	15%/5%

[Ta dig tillbaka till texten efter figur 14](#)

6.15 Digg-indexet kopplat till olika styrformer 2023

	P90	Övriga	P10
It-enhet/-avdelning	0%/0%	69%/83%	31%/17%
Särskild enhet/grupp	6%/0%	78%/83%	17%/17%
Utspritt	12%/6%	76%/89%	12%/6%
Integrerat kärnverksamhet/it	10%/14%	83%/80%	6%/6%
Högsta ledningen	11%/18%	74%/77%	15%/5%

[Ta dig tillbaka till texten efter figur 15](#)

6.16 Vad påverkar mest – interna eller externa incitament? Diggs fyra index 2023

	Teknologiindex	Digg-index	Mognadsindex	Samverkansindex
Svaga externa och interna	8	29	33	31
Starka externa	21	39	41	42
Starka interna	17	38	43	36
Både starka externa och interna	25	50	51	50

[Ta dig tillbaka till texten efter figur 16](#)

6.17 Vad påverkar mest – interna eller externa incitament? Diggs OECD-index 2023

	Öppenhet som standard	Förvaltning som en plattform	Användardrivet	Datadriven
Svaga externa och interna	13	21	38	37
Starka externa	24	34	39	46
Starka interna	24	29	42	48
Både starka externa och interna	29	43	45	53

[Ta dig tillbaka till texten efter figur 17](#)

6.18 Digg-index, antal myndigheter per indexintervall

Antal myndigheter	0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100
2020	9	20	44	36	28	13	5	2	2	0
2021	52	26	17	17	17	16	5	3	1	0
2022	15	14	23	38	20	29	11	3	0	0

2023	9	20	19	30	33	29	8	3	1	0
------	---	----	----	----	----	----	---	---	---	---

Ta dig tillbaka till texten efter figur 18

6.19 Hänsyn till målgruppernas behov 2020-2023

	Samlar in synpunkter från målgrupperna	Analyserar livshändelser	Involverar målgrupperna i utvecklingen	Mäter nöjdhet/upplevelse
2020	62%	32%	56%	31%
2021	68%	38%	57%	32%
2022	68%	40%	56%	38%
2023	66%	43%	58%	34%

Ta dig tillbaka till texten efter figur 19

6.20 Tillgängliggörande av digital information som öppna eller delade data 2020-2023

	2020	2021	2022	2023
...upprättade register	63%	70%	65%	64%
...beslut	29%	30%	34%	26%
...diarium	20%	22%	20%	15%
...handläggningstider	11%	9%	16%	14%
...statistik	61%	79%	74%	68%
...ekonomisk information	42%	37%	50%	41%
...inköpsdata	7%	10%	12%	10%
...avtal	12%	11%	12%	13%
...annan information	25%	24%	18%	21%

Ta dig tillbaka till texten efter figur 20

6.21 Ökning/minskning för tillgängliggörande av öppna respektive som delade data

Skillnad i procent	Δ 2021/2022	Δ 2021/2022	Δ 2022/2023	Δ 2022/2023
	Öppna data	Delade data	Öppna data	Delade data
...upprättade register	-4	-1	-5	4
...beslut	-2	6	-8	0
...diarium	1	-3	-4	-1
...handläggningstider	4	3	-2	0
...statistik	-8	3	-8	2
...ekonomisk information	7	6	-10	1
...inköpsdata	-1	3	0	-2
...avtal	-3	4	-1	2
...annan information	-4	-2	-1	4

Ta dig tillbaka till texten efter figur 21

6.22 Mognadsindex, antal myndigheter per indexintervall

Antal myndigheter	0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100
2020	9	20	44	36	28	13	5	2	2	0
2021	52	26	17	17	17	16	5	3	1	0
2022	15	14	23	38	20	29	11	3	0	0
2023	12	20	20	23	28	25	19	5	0	0

[Ta dig tillbaka till texten efter figur 22](#)

6.23 Samverkansindex, antal myndigheter per indexintervall

Antal myndigheter	0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100
2020	15	50	41	34	14	4	1	0	0	0
2021	17	42	36	21	22	7	7	0	2	0
2022	13	14	24	22	30	28	18	2	2	0
2023	12	20	20	23	28	25	19	3	2	0

[Ta dig tillbaka till texten efter figur 23](#)

6.24 Teknologiindex, antal myndigheter per indexintervall

Antal myndigheter	0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100
2020	78	39	20	11	9	0	2	0	0	0
2021	61	24	22	18	14	7	5	3	0	0
2022	75	34	23	11	9	1	0	0	0	0
2023	65	29	31	9	14	1	3	0	0	0

[Ta dig tillbaka till texten efter figur 24](#)

6.25 Upplevda hinder för digital verksamhetsutveckling, 2019–2023

Hinder, upplevelse av allvarlighetsgrad (maxvärde 100)	2019	2020	2021	2022	2023
Nationell styrning	49	42	44	45	46
Intern styrning	43	52	50	54	53
Samverkan	44	46	49	50	52
Finansiering	50	67	66	73	80
Standarder	50	55	56	59	58

Lagar och regelverk	64	61	62	63	64
Målgruppernas behov	48	48	48	52	49
Kompetens	63	56	57	60	58
Incitament	0	46	50	54	54
Annat	13	15	5	7	6

[Ta dig tillbaka till texten efter figur 25](#)

6.26 Medelvärde för Diggs OECD-index för åren 2021-2023

Grupp	Datadriven	Förvaltningen som en plattform	Öppenhet som standard	Användar-driven
2021	44	25	18	44
2022	44	32	19	44
2023	46	31	22	38

[Ta dig tillbaka till texten efter figur 26](#)

6.27 Antal myndigheter per verksamhetstyp hos de bäst presterande (p90) i Diggs OECD-index 2022

Antal myndigheter	tillstånd	tillsyn	transferering	rådgivning	statistik	föreskrift	tjänst	kunskap
p90 Datadriven	4	7	5	2	10	4	11	8
p90 Förvaltningen som en plattform	3	7	5	1	8	6	16	9
p90 Öppenhet som standard	6	8	6	0	5	7	10	5
p90 Användar-drivet	2	7	8	2	9	7	12	5

[Ta dig tillbaka till texten efter figur 27](#)

6.28 Antal myndigheter per verksamhetstyp hos de bäst presterande (p90) i Diggs OECD-index 2023

Antal myndigheter	tillstånd	tillsyn	transferering	rådgivning	statistik	föreskrift	tjänst	kunskap
p90 Datadriven	5	8	4	1	9	7	11	5
p90 Förvaltningen som en plattform	5	8	6	1	7	7	15	11

p90 Öppenhet som standard	4	9	8	0	6	7	10	5
p90 Användar-drivet	2	7	4	1	5	4	12	9

[Ta dig tillbaka till texten efter figur 28](#)

6.29 Medskapandeindex, antal myndigheter per indexintervall, 2022 och 2023

Antal myndigheter	0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100
Indexvärde 2022	23	18	17	29	15	21	12	8	6	3
Indexvärde 2023	15	15	21	21	17	19	19	18	5	3

[Ta dig tillbaka till texten efter figur 29](#)

6.30 Medskapandeindex i förhållande till verksamhetstyp och målgrupp, 2022

	Medskapande-index	Medborgar-kontakt	Målgrupp: Kommun/region	Målgrupp: Statliga myndigheter	Målgrupp i utlandet
Tillståndsverksamhet	44	77	42	45	36
Tillsyn och kontroll	40	73	41	47	33
Transfereringsverksamhet	44	76	40	48	36
Rådgivning och medling	33	71	54	57	36
Tillhandahållande av registerinformation och statistik	41	73	56	69	39
Utförande av föreskrifter och standardisering	45	72	48	57	34
Tjänste- och sakproduktion	43	68	43	55	38
Kunskapsproduktion	38	62	39	49	42

[Ta dig tillbaka till texten efter figur 30](#)

6.31 Medskapandeindex i förhållande till verksamhetstyp och målgrupp, 2023

	Medskapande-index	Medborgar-kontakt	Målgrupp: Kommun/region	Målgrupp: Statliga myndigheter	Målgrupp i utlandet
Tillståndsverksamhet	54	99	47	50	49
Tillsyn och kontroll	46	85	48	53	43
Transfereringsverksamhet	50	92	47	56	39
Rådgivning och medling	32	67	47	57	32
Tillhandahållande av registerinformation och statistik	45	86	55	63	41

Utförande av föreskrifter och standardisering	51	91	51	55	41
Tjänste- och sakproduktion	50	79	44	51	41
Kunskapsproduktion	46	69	42	49	41

[Ta dig tillbaka till texten efter figur 31](#)

6.32 Det generella besparingskravets konsekvenser

	Antal myndigheter
Utveckla arbetssätt och processer	16
Sänka ambitionsnivån	14
Se över stödfunktioner, admin, IT eller...	13
Minska personalstyrkan	10
Begränsa ej lagreglerad eller uppdragsstyrd...	6
Annat	2
Begränsa uppdragstyrd verksamhet	1
Minska servicen till medborgarna	1
Vet ej/vill inte svara	1

[Ta dig tillbaka till texten efter figur 32](#)

6.33 Andel myndigheter som tillgängliggör information digitalt i hög eller mycket hög utsträckning

	2021	2022	2023
statiska filer (excel, CSV)	38	41	34
API:er	25	28	29
dynamiska data	21	27	28
metadata	31	27	27
öppna licenser	23	30	30

[Ta dig tillbaka till texten efter figur 33](#)

6.34 Antal myndigheter som uppvisar indexökning varje år

	Antal myndigheter
ingen kontinuerlig indexökning	83
ökning av minst ett index per år	54
ökning av minst två index per år	26
ökning av minst tre index per år	8

ökning av samtliga fyra index per år	3
--------------------------------------	---

[Ta dig tillbaka till texten efter figur 34](#)

6.35 Öppenhet som standard respektive tillgängliggörande av information för vidareutnyttjande

	Andel som antagit principen öppenhet som standard	Andel som tillgängliggör information för vidareutnyttjande
2020	38	60
2021	31	57
2022	29	65
2023	26	63

[Ta dig tillbaka till texten efter figur 35](#)

6.36 Analys av livshändelser och samverkan kring livshändelser

	2020	2021	2022	2023
Samverkar kring livshändelser	21	24	25	28
Analyserar livshändelser	32,3	37,8	39,7	42,8

[Ta dig tillbaka till texten efter figur 36](#)